

LIETUVOS PREZIDENTAS GITANAS NAUSĖDA: A. SMETONA TEBĖRA TIKRAS MŪSŲ ŠALIES VALSTYBINGUMO SIMBOLIS

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda antradienį Palangoje dalyvavo paminklo Prezidentui Antanui Smetonai atidengimo ceremonijoje.

Savo kalboje šalies vadovas pabrėžė, kad A. Smetona buvo pernelyg didelė ir ryški asmenybė, kad šiandien galėtume ją palikti nuošalyje. Visa savo esybe A. Smetona tebėra nepakeičiama praėjusio amžiaus pirmosios pusės Lietuvos istorijos figūra ir tikras mūsų šalies valstybingumo simbolis.

„Neatsitiktinai liberalus išeivijos istorikas ir sociologas Vytautas Kavolis – tikras nepriklausomybės kartos atstovas – yra pabrėžęs „smetonišką įsipareigojimą savo valstybei“, kaip vieną kertinių lietuvių tautinio sąmoningumo raidos elementų“, – sakė Prezidentas.

Šalies vadovas pažymėjo, kad A. Smetona, žengdamas Jono Basanavičiaus ir Vinco Kudirkos pėdomis, geriau nei kas kitas įkūnijo lemtingą posūkį nuo pirmųjų nedrąšių svajonių apie kultūrinę ir politinę autonomiją prie ryžtingo nepriklausomybės siekio.

„Tie, kurie iki šiol atkakliai priešinasi A. Smetonos pagerbimui ir įamžinimui, tai daro rinkdamiesi matyti

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda Palangoje dalyvavo paminklo Prezidentui Antanui Smetonai atidengimo ceremonijoje.
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotraukos/ Robertas Dačkus

tik vieną jo turtingo ir kaip reta turiningo gyvenimo dalį, apribotą karinio perversmo, pamintos Konstitucijos ir legendomis apipinto pasitraukimo iš šalies. Panašiai, kaip tai buvo daroma sovietinės

okupacijos metais, kai viešai minėti Prezidentą buvo galima tik neigiamame kontekste“, – sakė Prezidentas.

Šalies vadovas pažymėjo, kad kurdami Lietuvos ateitį remiamės į pirmtakų anksčiau

nuveiktus darbus, be jokios abejonės, – ir į A. Smetonos. „Ir nors šį paminklo atidengimą galime laikyti ne tik Palangos pasiekimu, bet ir tam tikra Vilniaus netektimi, iš tiesų aš neabejoju, kad anksčiau ar vė-

liau iš klaidų bus pasimokyta, ir pirmojo Prezidento atminimas bus deramai įprasmintas ir mūsų valstybės sostinėje“, – sakė Prezidentas.

Prezidento komunikacijos grupė, 2023 m. vasario 28 d.

LIETUVOS MINISTRĖ PIRMININKĖ: SOLIDARUMAS IR PASITIKĖJIMAS YRA EUROATLANTINĖS ŠEIMOS NARIŲ STIPRYBĖ

NATO išlieka svarbiausiu Europos saugumo garantu, o euroatlantinė sinergija yra svarbiausias žemyno saugumo dėmuo, Miuncheno saugumo konferencijos sesijoje, skirtoje Europos strateginio suvereniteto temai, kalbėjo Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė.

„Demokratijų solidarumas ir tarpusavio pasitikėjimas yra mūsų, euroatlantinės šeimos narių, stiprybė“, – sakė Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė sesijos diskusijoje, kurioje taip pat dalyvavo Italijos užsienio reikalų ir tarptautinio bendradarbiavimo ministras Antonio Tajani, Prancūzijos Nacionalinės Asamblėjos narys Benjaminas Haddad ir Vokietijos Socialdemokratų partijos ko-pirmi-

ninkas Larsas Klingbeil.

Sesijoje diskutuota apie Europos saugumo stiprinimą, ES ekonominį konkurencingumą ir atsparumą, Bendrijos globalaus vaidmens potencialą, bendradarbiavimą tarp demokratijų autoritarinio iššūkio akivaizdoje.

Lietuvos premjerė pažymėjo, kad Europos Sąjunga – ypač sėkmingas taikaus bendrabūvio projektas, paremtas vertybėmis. Nepaisant valstybių skirtingų istorinių patirčių, kultūrų ir institucijų, bendros vertybės leidžia rasti sutarimą veikti vieningai net ir didelių iššūkių laikotarpiu, Rusijai pasikėsinus ne tik į Ukrainos laisvę ir suverenitetą, bet į visos Europos saugumą ir taisyklėmis grįstą pasaulio tvarką.

Sesijoje akcentuota, kad ES stiprybė globaliu mastu priklausoma nuo jos narių vienybės, aptarta priklausomybių nuo autokratinų režimų mažinimo svarba energetikoje ir kitose srity-

se, diskutuota apie Rusijos iššūkį žemyno saugumui jos vykdomo karo Ukrainoje kontekste.

„Visa tai, kas mums sava ir ką mes branginame, Rusija mėgina išnaudoti savo naudai. Jie mėgina pasinaudoti mūsų nepriklausomų teismų sistema kvestionuodami sankcijas, dangsto propagandą po mūsų šalyse puoselėjimais žodžio ir spaudos laisvės principais, jie ilgą laiką naudojosi Vakarų švietimo, sveikatos priežiūros pasiekimais savo ir artimųjų gerovei, kaupė turtą žinodami, kad būtent čia akyliausiai saugoma nuosavybės teisė“, – diskusijoje sakė premjerė I. Šimonytė.

Ministrė Pirmininkė pažymėjo, kad autokratiniai režimai taip pat bendradarbiauja, prisitaiko ir mokosi, stebi Vakarų atsaką į iššūkius, su kuriais susiduriama, todėl šiuo metu ypač svarbi strateginė kantrybė remiant Ukrainą.

LRV

LRV

Miuncheno saugumo konferencijos sesijoje, skirtoje Europos strateginio suvereniteto temai, kalbėjo Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos policija atlieka septynis su savivaldos rinkimais susijusius ikiteisminius tyrimus, apie galimus rinkimų pažeidimus pareigūnai nuo vasario gavo 80 pranešimų. Baudžiamasis kodeksas už psichinės prievartos, apgaulės panaudojimą prieš teisę balsuoti ar būti renkamam turintį asmenį arba jo papirkimą numato viešuosius darbus, baudą, laisvės apribojimą, areštą arba laisvės atėmimą iki ketverių metų. Jei šie veiksmai buvo atliekami sistemingai arba dėl jų rinkimai ar referendumas pripažinti negaliojančiais, asmuo gali būti baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų. Nuo vasario 28 d., antradienio ir kovo 2 d., ketvirtadienio vyko išankstinis balsavimas, kovo 3 d., penktadienį balsuota specialiuosiuose punktuose ir namuose. Pagrindinis balsavimas savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose vyko kovo 5 d., sekmadienį. Šiuose rinkimuose renkami 1498 savivaldybių tarybų nariai ir 60 merų.

Lietuvos kariuomenės duomenimis, iš 84 tūkstančių potencialių šauktinių privalomąją tarnybą atlieka vos pustrėčio tūkstančio. Daugiau nei 10 tūkstančių į šaukimus neatsiliepia, mažėja ir siekiančių tarnybą atlikti savanoriškai. Pasak Kariuomenės Karo tarnybos ir personalo direktoriaus Ramūno Švažo, dabartinis Karo prievolės įstatymas numato per daug išimčių, leidžiančių tarnybos išvengti.

Konservatoriai ketina grįžti prie įstatymo projekto, kuriuo siekiama teisiškai pripažinti Lietuvos komunistų partiją nusikaltama organizacija. Projekto iniciatorius parlamentaras Audronius Ažubalis teigia, kad artimiausiu metu įstatymo projektas bus įregistruotas ir Seimui pateiktas pavasario sesijos metu. A. Ažubalis atkreipia dėmesį, kad šis projektas jau buvo parengtas ir pateiktas 2017 m., tačiau, pasak jo, tuometinis Seimas jo nepriėmė. „Skvernelio Vyriausybė to nepadarė, todėl mes su kolega Laurynu Kasčiūnu pateikėme savo įstatymo projektą, kurį norime dabar pagaliau ir realizuoti, užbaigti“, – paaiškino parlamentaras.

Lietuvos prokuratūra sutinka, kad ant Katedros aikštėje pastatyto sunaikinto rusų tanko gvardikus padėję asmenys gali būti nubausti už sovietinės simbolikos platinimą ar demonstravimą. Pastačius tanką, po kelių dienų prorusiškai nusiteikę asmenys ant jo ėmė dėti gvardikus. Trofėjinis Ukrainos karių sunaikintas Rusijos tankas eksponuojamas automobilių stovėjimo aikštelėje šalia Katedros aikštės Vilniuje, jis čia stovės iki kovo 16 dienos. Tanką Vytauto Didžiojo karo muziejui Kaune iki šių metų pabaigos paskolino Kyjivo karo muziejus.

Vilniaus knygų mugėje buvo pašalinta Sveikatos teisės instituto (STI) pandemijos valdymą kritikuojančios knygos reklaminė instaliacija. Leidinio „Baimės metai“ autoriai tai vadina cenzūra, stendą pašalinusi leidykla sprendimo nekomentuoja, o mugės organizatoriai sako, kad taip paprasčiausiai atsižvelgiama į visuomenės pozicijas. STI – 2021-ųjų liepą įkurta įstaiga, metu reguliariai kritikavusi pandemijos valdymo priemones, masinę vakcinaciją. Dalis medicinos, teisės ekspertų STI vertina kaip dezinformacijos šaltinį. Skaičiuojama, kad šiųmetį renginį aplankė 52,7 tūkst. žmonių.

Vasario mėnesį Lietuvoje išleista „Laisvės TV“ žurnalistų Birutės Davidonytės ir Dovydo Pancerovo knyga „Pranešėjas ir prezidentas“ sukėlė audrą viešojoje erdvėje, pasigirdo siūlymų inicijuoti parlamentinį tyrimą. Knygoje atskleidžiami 2019 m. prezidento rinkimų kampanijos užkulisiai ir Valstybės saugumo departamento (VSD) darbo užkulisiai.

Kovo 3 d., penktadienį prie kontroversiškai vertinamo Rusijos reperio Morgenshterno koncerto Vilniuje nutįso eilės gerbėjų. Prie „Pramogų arenos“ susirinko ir protestuotojai. Šie laikė Ukrainos vėliavas ir plakatus. Tuo metu socialiniuose tinkluose paplito nuotraukos ir vaizdo įrašai, kuriuose matyti, kad į koncertą atėję asmenys keikiasi, rodo viešąją tvarką pažeidžiančius gestus, o vienas iš asmenų ant rūbų turėjo simbolį Z. Z raidė yra tapusi Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą palaikymo simboliu. Šis reperis dėl grėsmės nacionaliniam saugumui Ukrainoje įtrauktas į nepageidaujamų asmenų sąrašą. Jis ne viename interviu gyrė Vladimirą Putiną, vykstant karui filmavosi su kepure, papuošta penkiakampe žvaigžde, kūju ir pjautuvu. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo proga, kovo 11-ąją, Rusijos reperis Morgenshternas buvo suplanavęs koncertą Vilniuje, koncertų salėje „Compensa“. Vėliau data pakeista į kovo 3 d.

Dvidešimt devynias dienas Lietuvoje vykusios akcijos „Radarom!“ metu surinkta rekordinė 14 milijonų eurų suma neabejotinai įeis į istoriją kaip Lietuvos vienybės ir solidarumo ženklas. Šiuo laikotarpiu jėgas suvienijo šalies žmonės, susitelkė verslas, o organizacines pastangas sujungė LRT, organizacijos „Blue/Yellow“, „Laisvės TV“, „1K fondas“, „Stiprūs kartu“. Akcijos metu surinkti pinigai yra skiriami įsigyti radarams, kurie apsaugos Ukrainos oro erdvę, rašoma „Blue/Yellow“ siųstame pranešime žiniasklaidai.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

BESTSELERIŲ AUTORĖ SIEKS TAPTI DEMOKRATŲ KANDIDATE Į JAV PREZIDENTUS

70-metė bestselerių autorė Marianne Williamson kovo 5 d. oficialiai paskelbė, kad sieks tapti Demokratų partijos kandidate į JAV prezidento postą.

„Nuo šiandien esu kandidatė į Jungtinių Valstijų prezidento postą“, – pareiškė ji renginyje JAV sostinėje Vašingtone. Valdžioje esantys žmonės esą neturi sprendimų, o tie, kurie turi, neturi valdžios. Tai turi keistis, pabrėžė M. Williamson. Jos šansai laikomi praktiškai nulinyiniais.

Populiarių savipagalbos knygų autorė M. Williamson jau 2020 metais siekė tapti demokratų kandidate kovoje dėl Baltųjų rūmų šeimininko pareigų, tačiau dėl prastų

Marianne Williamson.

AP

rodiklių apklausose dar prieš pirminius partijos kandidato rinkimus iš kovos pasitraukė.

Demokratas dabartinis JAV prezidentas Joe Bidenas kol kas nėra oficialiai paskelbęs, ar dalyvaus 2024 metais vyk-

siančiuose rinkimuose.

Apie savo dalyvavimą rinkimuose jau yra pranešę du respublikonai – buvęs prezidentas Donaldas Trumpas ir buvusi JAV ambasadorė JT Nikki Haley.

ELTA

EP PIRMININKĖ RAGINA PRADĖTI DERYBAS DĖL UKRAINOS NARYSTĖS ES JAU ŠIAIS METAIS

Europos Parlamento pirmininkė Roberta Metsola ir Ukrainos Prezidentas Volodymyras Zelenskis.

AP

Europos Parlamento pirmininkė Roberta Metsola kovo 4 d., šeštadienį lankydamosi Ukrainoje paragino leisti šiai šaliai jau šiais metais pradėti derybas dėl narystės ES.

„Tikiuosi, kad stojimo derybos galės prasidėti jau šiais metais, – vakariniame Lvivo mieste sakė R. Metsola. – Ukrainos ateitis yra Europos Sąjungoje.“

Briuselis suteikė Kijevui oficialų kandidatės statusą praėjusių metų birželį, praėjus keturiems mėnesiams po Rusijos plataus masto invazijos pradžios, tačiau stojimo į Europos Sąjungą procesas paprastai trunka kelerius metus.

Galutinis sprendimas priklausys nuo ES valstybių narių vyriausybių, o kai kurios iš jų

skeptiškai vertina Ukrainos galimybes atsigauti po karo ir įgyvendinti būtinas demokratines bei antikorpucines reformas, kad artimiausiu metu galėtų pretenduoti į narystę.

Bet R. Metsola, kuri susitiko su prezidentu Volodymyru Zelenskiu ir Aukščiausiosios Rados, Ukrainos parlamento, pirmininku Ruslanu Stefančiuku, yra viena iš tų, kurie Briuselyje yra nusiteikę optimistiškai ir tiki, kad tiek narystės paraišką, tiek reformas pavyks paspartinti.

„Man daro įspūdį Aukščiausiosios Rados ir vyriausybės daroma pažanga dėl ES paraiškos“, – teigė ji.

Po susitikimo socialinėje žiniasklaidoje paskelbtoje žinutėje V. Zelenskis padėkojo R.

Metsolai už jos vaidmenį užtikrinant Europos Parlamento paramą paraiškai dėl narystės.

„Ukraina siekia kiek įmanoma greičiau baigti įgyvendinti Europos Komisijos (EK) rekomendacijas ir pradėti derybas dėl prisijungimo prie ES jau šiais metais“, – kalbėjo Ukrainos prezidentas.

Vos tik prasidės oficialios derybos, Europos Komisija turės įvertinti, ar Kijevas atitinka ES narystės kriterijus, siejamus su tinkamu valdymu, demokratinėmis laisvėmis ir teisine valstybe, o tuomet pateikti savo nuomonę.

Tada 27 dabartinių ES narių lyderiai nuspręs, ar priimti naująją kaimynę ir kada. Šis procesas dažnai užtrunka ilgiau nei penkerius metus, o kai kurių kandidačių, pavyzdžiui, Turkijos ir Vakarų Balkanų valstybių, atveju jis faktiškai sustojo.

Pirmininkė taip pat ragina plėsti ginklų tiekimą Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms.

„Valstybės narės turėtų rimtai apsvarstyti galimybę perduoti Ukrainai naikintuvų“, – šeštadienį, lankydamosi vakariniame Ukrainos Lvovo mieste, pareiškė R. Metsola ir pridūrė, kad ji ir toliau ragins aprūpinti Ukrainą visa pergalei būtina įranga.

ELTA

PASAULYJE AUGA KATALIKŲ SKAIČIUS

Pasaulyje išaugo katalikų skaičius. Portalas „Vatican News“ skelbia, kad 2021 metais planetoje buvo 1,378 mlrd. katalikų. Tai yra 1,3 proc. padidėjimas, lyginant su ankstesniais metais. Portalas remiasi skaičiais iš neseniai paskelbto Vatikano statistikos metraščio.

Anot duomenų, pirmiausiai augo katalikų Afrikoje skaičius – daugiau kaip 3 proc.

Azijoje ir Amerikoje augimas siekė apie 1 proc. Europoje skaičiai beveik nesikeitė.

Katalikai yra beveik 17,7 proc. pasaulio gyventojų. Europoje jie sudaro 39,6 proc. populiacijos. Beveik pusė (48 proc.) visų pasaulio katalikų gyvena Amerikoje, 75 proc. jų – Pietų Amerikoje. Vien tik Brazilijoje katalikų yra 27 proc. Brazilija išlieka šalimi, kurioje katalikų yra daugiau

nei jokiaje kitoje pasaulio valstybėje: 180 mln. brazilų yra katalikai.

Dvasininkų skaičius, Vatikano duomenimis, 2021 metų pabaigoje siekė 462 388. Lyginant su ankstesniais metais, tai yra sumažėjimas beveik 0,4 proc. Kunigų skaičius mažėjo Europoje ir Amerikoje, o Afrikoje ir Azijoje jis smarkiai augo. Vis dėlto 2021-ųjų gale 39,3 proc. visų kunigų gyveno Europoje.

ELTA

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštų į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

BLIŪKŠTA KINIJOS IR JOS DRAUGŲ BALIONAI

Ilgokai, sakyčiau, amerikiečiai kentė pakibusį virš Pietų Karolinos kinų balioną, neva, tyrinėjantį meteorologinius reiškinius. Tą balioną amerikiečiai stebėjo ne vieną dieną, sekė jo skrydį, kol galiausiai virš Pietų Karolinos jį pasitiko trys JAV naikintuvai ir taikliu šūviu pavertė šiukšlių krūva. Baliono liekanos nukrito į vandenyną ir tapo amerikiečių paieškos objektu (teigiama, kad liekanos yra 14 m gylyje, vadinasi, nebus sunku jas suradus iškelti į paviršių). Įdomiausia šioje istorijoje Kinijos laikysena: bent jau iš oficialių pranešimų nesimato, kad, amerikiečiams virš savo šalies pastebėjus tą objektą, kinai būtų tuoj pat pranešę, jog tai jų aparatas nuklydo nuo kurso ir nevaldomas nešasi velniai žino kur. Žinoma, galima suprasti amerikiečius, kodėl jie nepaklausė Kinijos – „o kas čia toks su kiniškais identifikavimo ženklais virš JAV sklando, gal jūsų?“ – matyt, profesinis smalsumas nugalėjo, siekiant išsiaiškinti nekviesto svečio tikslus. O tikslai greitai – labai jau akivaizdus buvo baliono maršrutas netoli karinių objektų. Vos tik amerikiečiai „nuleido balioną ant žemės“, kinai pareiškė apgailestavimą, kad amerikiečiai numušė jų mokslinį zondą, kuris dėl gedimo atseit nukrypo nuo kurso. Bet netrukus Kinija pagrasino imtis adekvačių priemonių... Matyt, nebeliko prasmės apsimetinėti nulėpauisiais, juk amerikiečiai visvien ras baliono liekanas, o jose – ir šnipinėjimo įragą. Beje, buvo pranešimų, kad panašus balionas buvo pastebėtas ir virš Lotynų Amerikos, bet tai jau kita istorija.

O dabar grįžkime prie lietuviško-kiniško baliono. Pamenate, kaip prokininės politikų grupelės užsipovalė Lietuvos užsienio reikalų ministrą G. Landsbergį, kad jis išdrįso palaikyti demokratinį Taivaną? Kilo tikra isterija, neva, labai neišmintinga pyktis su tokia galybe, kaip Kinija, kad niekas pasaulyje taip kvailai nesielgia, kad dabar tai jau žlugs mūsų verslai ir t.t. (nors buvo puikiai žinoma, kad Lietuva į Kiniją eksportuoja kur kas mažiau, nei importuoja iš jos, ir Kinija tikrai nebuvo viena iš didžiausių ekonominių ryšių partnerių). Didžiausią balioną išpūtė Lietuvos opozicija su ta „Kinijos apokalipse“...

Bet jis irgi bliūkšta: LRT.lt paviešino naujieną, kad „Lietuvos daiktų interneto prietaisų gamybos grupė „Teltonika IoT Group“ ir Taivano Pramonės technologijų tyrimų institutas trečiadienį (sausio 18 d.) Vilniuje pasirašė 14 mln. eurų vertės sutartį dėl pasidalijimo puslaidininkinių lustų technologijomis. Pagal susitarimą „Teltonika“ įgyja teisę naudoti instituto sukurtas puslaidininkinių lustų gamybos technologijų ir prietaisų licencijas, ji taip pat gaus pagalbą rengiant detaliuosius projektus ir inžinerinius mokymus darbuotojams, pranešė įmonė. Pagal sutartį 10 mln. eurų skirs Taivano užsienio reikalų ministerija, o likusius 4 mln. – „Teltonikos“ grupė. Puslaidininkinių pramonei reikalingus projektus planuojama įgyvendinti iki 2027 metų.“

Žmogui, neturinčiam reikalų su kompiuterinėmis technologijomis, mažai ką sako žodis „puslaidininkinių lustai“, tačiau tai yra šiandieninės žmogaus techninės minties viršūnė:

KOL MES DELSIAME, UKRAINA KRAUJUOJA

Kokia kraujo, prakaito ir ašarų kaina? Daugiau kaip 200 tūkst. žmonių žuvo, milijonai buvo sužaloti ir traumuoti, o Ukrainos atstatymas gali atsieiti trilijoną. Net ir geriausiu atveju laukia dar keli mėnesiai kančių.

Ukrainiečiams negaila aukotis. Jie matė, kaip Rusija elgiasi su žmonėmis „išlaisvintose“ teritorijose. Geriau rizikuoti mirtimi, nei taip gyventi.

Dauguma Vakaruose irgi nepavydi ukrainiečių aukų. Patogiausia, kad kiti žmonės nori mirti už mūsų laisvę, slopindami Rusijos agresiją ir silpnindami Kremliaus ginkluotąsias pajėgas. Prireiks daug metų, kol Rusija atsities po savo nuostolių. Kad ir kas nutiktų Ukrainoje, Vakarai įgijo brangaus laiko sutvarkyti savo saugumą. Kaip dėkingumo ženklą pažadėjome daugiau ginklų ir galbūt netrukus dalį jų atsiųsime.

Kiti mano, kad net ir toks požiūris yra pernelyg griežtas. Mažuma, kurios pavyzdys – praėjusį savaitgalį kai kuriose Vakarų sostinėse surengtos demonstracijos, ukrainiečius laiko neramumų sukėlėjais arba suklaidintais Vakarų karinio pramoninio komplekso pėstininkais. Šie žmonės yra suklaidinti, kad taip atkakliai gina savo šalį. Jie turėtų suvokti, kad net blogiausia taika yra geriau už geriausią karą. Kiekviena diena, kai kovos tęsiasi, didina eskalacijos ir platesnio Rytų ir Vakarų konflikto pavojų. Tai didina maisto ir degalų kainas ir atitraukia mūsų dėmesį nuo kitų neatišiotinų klausimų.

Ukrainiečiai stebėtinai kantriai žiūri į šias savanau-diškas, introvertiškas draugų

diskusijas. Tačiau tikrovė yra tokia, kad išorinė pagalba vis dar yra per menka ir per vėlyva. Jei didžiosios Vakarų šalys 2022 metų pradžioje būtų suteikusios bent mažytę dalelę karinės, diplomatinės ir finansinės paramos, kurią siūlo dabar, karas niekada nebūtų prasidėjęs; Ukraina būtų buvusi pernelyg gerai apsaugota. Kuo anksčiau ir kuo didesnė pagalba būtų buvusi suteikta, tuo mažesnė žala būtų buvusi padaryta ir tuo arčiau pergalės būtume.

Kaip „*Financial Times*“ rašo ekonomistas Adamas Tooze’as, karo kaina Vakaruose buvo nereikšminga, palyginti su ankstesnių karinių nuotykių standartais. Jungtinės Valstijos iki šiol Ukrainai išleido 0,21 proc. savo BVP – tai yra mažiau nei vidutiniškai per metus išleisdavo nesėkmingam dalyvavimui Afganistane. Per pirmąjį Persijos įlankos karą 1991 metais Vokietija pasiūlė tris kartus daugiau, kad padėtų sąjungininkams išvartinti Sadamo Huseino okupantus irakiečius iš tolimo Kuveito, nei dabar padeda Ukrainai.

Kodėl Vakarai tokie neryžtingi? Viena iš teorijų ta, kad mes bijome Ukrainos pergalės. Tiekiamo tik tiek pinigų ir ginklų, kad Rusija nenugalėtų, bet ne tiek, kad užtikrintume lemiamą jos pralaimėjimą. Toks ciniškas požiūris, manau, negalėtų būti taip ilgai slepiamas suinteresuotų vyriausybių.

Labiau tikėtina, kad Vakarams trūksta politinių ir ekonominių pajėgumų. Mes norime tikslų, bet ne priemonių. Mūsų karinės atsargos per daug skurdžios. Vladimiras Putinas yra pasirengęs pervesti Rusiją į karo ekonomiką ir sutikti su didžiuliais smūgiais

lustai, naudojami kone kiekviename elektronikos įrenginyje – pradedant kompiuteriais, telefonais ir buities prietaisais, baigiant dirbtinio intelekto technologijomis, skaitmenine debesija, automobilių ir gynybos pramone. Ne veltui puslaidininkiai vadinami 21-ojo amžiaus nafta. „Jų gamyba šiuo metu koncentruota trijose valstybėse: JAV, Pietų Korėjoje ir Taivane. Liūto dalis lustų gamyboje tenka Taivanui. Iki šiol Taivanas vengia dalytis patirtimi su didžiosiomis pasaulio ekonomikomis, išskyrus Ameriką,“ - rašo LRT.lt

„Sprendimai dėl strateginės diversifikacijos ir ryšių su Taivanu stiprinimo duoda puikius rezultatus. Susitarimą dėl puslaidininkinių technologijų perdavimo galima vadinti istoriniu, jis atveria galimybes plėtoti naują aukštos pridėtinės vertės pramonę Lietuvoje. Naujos Taivano investicijos ir eksporto leidimai leis dar labiau sustiprinti lazerių ir biotechnologijų gamybos sektorių bei eksportuoti aukštos kokybės lietuviškus jautienos produktus“, – pranešime žiniasklaidai kalbėjo LR užsienio reikalų ministras G. Landsbergis.

Kas dėl puslaidininkinių technologijų, tai bus didžiausias Taivano Pramonės technologijų tyrimų instituto bendradarbiavimo projektas su užsienio šalimi.

Keista, bet iš prokininės opozicijos jau nesigirdi jokių apokalipsės pranašysčių. Tai gal LR užsienio reikalų ministras buvo teisus, tik opozicijai neužteks savigarbos tai pripažinti.

Kęstutis Šilkūnas

gyvenimo lygiui ir ilgalaikiam augimui. O mes – ne.

Didelis klausimas, ar tai tik laikinas politinės valios trūkumas, ar gilesnis dalykas. Ukrainiečiai tikisi, kad įvykių logika ir jų pačių lobistinė veikla galiausiai atneš reikiamą pagalbą. Niūresnė interpretacija yra ta, kad Vakarų politinės sistemos, susidūrusios su didžiulėmis problemomis – klimato kaita, pasaulio ekonomikos, nevienodos šiaurei ir pietums, neteisingumu ir pandeminių ligų grėsme – tiesiog neturi reikiamų sprendimų priėmimo gebėjimų. Panašiai bejėgiai esame ir prieš pasaulinę autokratijos ašį, kuri dabar formuojasi tarp Pekino ir Maskvos per Teheraną.

Pamatysime. Tačiau aišku, kad kol mes delsiame, Ukraina kraujuoja.

Edwardas Lucasas, Europos politikos analizės centro (CEPA) viceprezidentas

G. LANDSBERGIS TEL AVIVE SUSITIKO SU IZRAELIO PREMJERU B. NETANYAHU

Kovo 2 dieną Užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis Tel Avive susitiko su Izraelio Valstybės ministru pirmininku Benjaminu Netanyahu.

„Suprantame kokių pavojų ir Izraeliui, ir Lietuvai kelia Irano įsitraukimas į Rusijos karą prieš Ukrainą, tačiau tik Ukrainos pergalė gali reikšmingai sustiprinti Europos ir Artimųjų Rytų saugumą. Tikiuosi, kad Izraelio parama Ukrainai vis didės“, - per susitikimą su Izraelio premjeru pažymėjo Lietuvos diplomatinės vadovas.

Ministras G. Landsbergis Tel Avive taip pat susitiko su Ronu Dermer, Izraelio strateginių reikalų ir viešosios diplomatinės ministru bei išsamiai aptarė saugumo situaciją Europoje, Artimuosiuose Rytuose bei tarptautinės bendruomenės pastangas, stiprinant taisyklėmis grįstą tvarką.

LR URM

UNESCO APIE RUSIJOS AGRESIJĄ UKRAINOJE

Vasario 24 d. solidarizuojantis su Ukraina, Lietuvos ir Jungtinės Karalystės atstovybių prie UNESCO iniciatyva, UNESCO būstinėje Paryžiuje buvo surengta diskusija su Prancūzijos ir Ukrainos politologais bei žurnalistais, skirta vienerių metų sukakčiai nuo Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą pažymėti ir karo sukeltoms pasekmėms apžvelgti.

LR URM

SEIMO PIRMININKĖS DARBO VIZITAS LONDONE: „ŠIOMIS APLINKYBĖMIS SVARBI JUNG TINĖS KARALYSTĖS LYDERYSTĖ”

2023 m. kovo 1 d. pranešimas žiniasklaidai

Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen darbo vizitą Londone trečiadienį pradėjo susitikimu su Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės Bendruomenių Rūmų Pirmininku Lindsiu Hoilu (Lindsay Hoyle).

„Vizitas vyksta pirmųjų Ukrainos karo metinių kontekste, taigi pagrindiniai darbotvarkės klausimai susiję su parama kovojančiai Ukrainai, NATO rytinio flango saugumo stiprinimu, svarbiausiu šių metų Lietuvos užsienio ir gynybos politikos įvykiu – Vilniuje vyksiančiu NATO viršūnių susitikimu. Ir, žinoma, kalbėjome apie parlamentinę lyderystę stiprinant dvišalius santykius ir strateginę partnerystę”, – pokalbio temas atskleidė V. Čmilytė-Nielsen.

Seimo Pirmininkė susitikime sakė, kad neturėtume nusiraminti girdėdami apie susilpnėjusią Rusiją ir jos nesėkmes Ukrainoje, nes Kremlius vis dar pasiryžęs

palaužti Ukrainos pasipriešinimą, demokratinio pasaulio vienybę ir negailės išteklių šiam tikslui pasiekti.

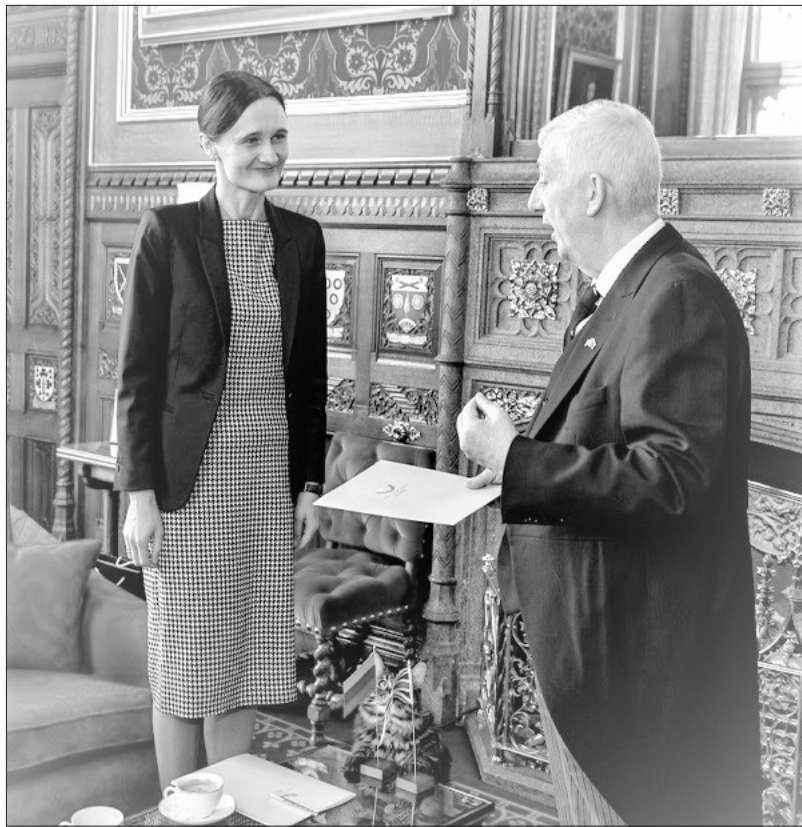
„Dabar svarbu Rusijos invazijos nesusiaurinti vien tik iki regioninės krizės. Neseniai paskelbti Rusijos kariniai planai, augantis karinis pėdsakas Baltarusijoje nukreipti į ilgalaikę konfrontaciją su NATO. Mūsų atsakas turėtų būti transatlantinė partnerystė ir Europos vienybės stiprinimas dėl saugumo, energetikos ir kitų sričių. Susitikime pabrėžiau, kad būtent šiomis aplinkybėmis labai svarbi Jungtinės Karalystės lyderystė, – kalbėjo V. Čmilytė-Nielsen. – Sveikintina, kad Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė gali rasti bendrų praktinių sprendimų. Štai kad ir prieš porą dienų pasiektas susitarimas peržiūrėti prekybos Šiaurės Airijoje taisyklės po „Brexit”. Tai vienija ir stiprina, o to mums kaip tik dabar reikia.”

Parlamento vadovės teigimu, dabar pagrindinis prioritetas – saugumas: „Yra tik

vienas patikimas būdas atgrasyti Rusiją – mūsų regione nuolat dislokuoti NATO karius ir stiprinti rytinį Aljanso flangą. Todėl daug tikimės iš NATO viršūnių susitikimo Vilniuje. O šio susitikimo sėkmė taip pat priklausys ir nuo sprendimų, kuriuos priimsime dėl Ukrainos euroatlantinių siekių.”

V. Čmilytė-Nielsen pakvietė Bendruomenių Rūmų Pirmininką L. Hoilą atvykti į Vilniuje birželio 1–3 dienomis rengiamą parlamentinį renginį prieš NATO viršūnių susitikimą.

Vakar Seimo Pirmininkė susitiko su Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomene. Šiandien dar susitiks su Bendruomenių Rūmų Gynybos komiteto pirmininku Tobijas Elvudu (Tobias Ellwood) ir Draugystės su Lietuva grupe. Be to, sakys kalbą ir dalyvaus Rytų Europos studijų centro ir

Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen su Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės Bendruomenių Rūmų Pirmininku Lindsiu Hoilu (Lindsay Hoyle). *Seimo kanceliarijos nuotrauka (aut. Olga Posaškova)*

Karališkojo tarptautinių santykių instituto (Chatham House) renginyje „Quo vadis, Europa: ar esame pasirengę kartu su Ukraina susidoroti su sun-

kumais?”, dalyvaus kituose renginiuose ir susitikimuose.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen atstovė spaudai Ilona Petrovė

LIETUVOS PREMJE RĖ: NEPASIDUOSIANTI UKRAINA ŽINO, KAD TIK PERGALĖ ĮPRASMINS PATIRTAS KANČIAS – DRĄSINKIME VIENAS KITĄ NEPAVARGTI PADĖTI JOS SIEKTI

Minint Rusijos karinės invazijos į Ukrainą metines, Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė pažymi pasiaukojančią ir drąsą Ukrainos žmonių kovą už valstybingumą ir laisvę, kuria šiandien ginama ir laisvo, taisyklėmis grįsto pasaulio ateitis.

„Lygiai prieš metus prasidėjo naujas Rusijos karo prieš Ukrainą etapas, kuriame

brutalios agresijos ir tikslo nušluoti Ukrainą nuo žemės paviršiaus net nebebandoma maskuoti. Tikslo sunaikinti jos miestus, išžudyti jos žmones, nutildyti jos kalbą ir kultūrą, ugnimi išdegti Ukrainą iš pasaulio žemėlapių ir istorijos. O tuomet žengti toliau – kaip kortų namelį sugriauti Vakarų vienybę ir taisyklėmis grįstą pasaulio tvarką paversti cha-

osu, kuriame vienintelė „vertybė” liktų brutali jėga. Tačiau Ukraina nugalės, ir tai bus laisvų ir narsių žmonių triumfas prieš imperinės didybės maniją užtroškusį agresorių. Pergalė išdidžios ir nepasiduodančios šalies, kurios kova žavisi visas Laisvasis pasaulis, sunkiu metu pademonstravęs ypatingą vienybę, susitelkimą ir atjautą”, – sakė Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

„Šio Laisvojo pasaulio dalis yra ir Lietuva, kurios pilietiškumą, solidarumą ir drąsą per šiuos metus akivaizdžiai išvydome, kuri tapo atrama ukrainiečiams, kurioje žmonės atvėrė ukrainiečiams savo namus, aktyviai aukoja ir remia Ukrainą taip, kaip tik gali. Tai yra Lietuva, kuria visi galime didžiuotis, kuria didžiuojusi aš”, – pridūrė Vyriausybės vadovė. Per šiuos metus pasaulis

tapo Rusijos karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui Iripinėje, Borodiankoje, Buchoje liudininku, pamatė tūkstančius tikslingų išpuolių prieš civilius ir viešąją infrastruktūrą, energetikos objektų apšaudymo, išstisus miestus griuvėsiais pavertusio naikinimo kaip Mariupolyje įrodymų. Tačiau kartu pamatėme ir vieningą pasaulio demokratijų atsaką į Rusijos agresiją ir bendras pastangas padėti Ukrainai pasiekti pergalę.

„Ukrainiečiai puikiai žino, kad tik laisvė ir tik pergalė gali įprasminti visas patirtas kančias bei aukas, todėl jie, neabejoju, nenustos kovoti. Ir mes Lietuvoje šiandien privalome padrasinti vienas kitą nepavargti, nepriprasti, nesusitaikyti, nenusivilti, kad pergalė nėra greita ir lengva – o būti kartu su Ukraina ir remti ją iki pergalės. Nes tirščiausios

sutemos būna prieš pat aušrą. Ir ji jau brėkšta”, – sakė premjerė I. Šimonytė.

Lietuva kartu su Europos Sąjunga ir visu demokratišku pasauliu toliau tęs paramą Ukrainai, tvirtai remis šalies suverenitetą ir teritorinį vientisumą, palaikys Ukrainą jos europinės ir euroatlantinės integracijos kelyje, niekada nepripažins neteisėtos Krymo ar jokių kitų Ukrainos teritorijų aneksijos, sieks visų už karo nusikaltimus bei nusikaltimus žmoniškumui atsakingų Rusijos pareigūnų tarptautinės atsakomybės ir atsakomybės už agresijos nusikaltimą įsteigiant Specialųjį Tribunolą, ir toliau pasisakys už kuo griežtesnes Europos Sąjungos sankcijas agresorei Rusijai ir šiame kare ją remiančiai Baltarusijai, pabrėžė Lietuvos Vyriausybės vadovė.

LRV

SIEKIAN T PAŽABOTI PIRATAVIMĄ INTERNETE – NAUJI SAUGIKLIAI

Stiprindama autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą, Lietuvos Vyriausybė pritarė Baudžiamojo ir Administracinių nusižengimų kodeksų pataisų projektams. Juos parengė Kultūros ministerija, siekdama mažinti neteisėtą turinio naudojimą Lietuvoje, ypač elektroninėje aplinkoje.

„Pataisos turėtų pagerinti sąlygas kultūros ir kūrybinės industrijoms, o legalaus turinio vartojimas internete – sukurti

inovacijoms ir kūrybai palankią ir saugesnę terpę. Kartu turėtų didėti legalių literatūros, mokslo ar meno kūrinių, gretutinių teisių objektų naudotojų skaičius. Esant stipriai intelektinės nuosavybės apsaugai, Lietuva pritrauks inovacijomis grindžiamus verslo modelius, paskatins kultūrinių ir kūrybinių industrijų rinką: didės autorių ir atlikėjų pajamos, jų kūrybinis potencialas ir motyvacija”, – sako kultūros viceministras

Vyngintas Gasparavičius.

Dabartinė teisinė bazė, numatanti atsakomybę už autorių ir gretutinių teisių pažeidimus, nepakankamai pritaikyta elektroninei aplinkai. Neteisėtas kūrinio ar gretutinių teisių objekto viešas paskelbimas internete šiuo metu nėra Baudžiamojo kodekso 192 straipsnio sudėties dalykas, nors daugiausiai neteisėtas turinys naudojamas internete, todėl pataisų projektu nustato-

ma baudžiamoji atsakomybė už neteisėtą kūrinio ar gretutinių teisių objekto padarymą viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internetu).

Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektu taip pat praplečiamos Lietuvos radijo ir televizijos komisijos funkcijos ir suteikiami įgaliojimai surašyti administracinio nusižengimo protokolą, nustatant administracinį nusižengimą elektroninėje erdvėje pagal

kodekso 122 straipsnį. Šis pakeitimas sumažins teisės saugos institucijų darbo krūvį.

Baudžiamojo ir Administracinių nusižengimų kodeksų pataisų projektai suderinti ne tik su valstybės institucijomis, bet ir su kolektyvinių teisių administravimo asociacijomis LATGA, AGATA ir AVAKA, Intelektinės nuosavybės apsaugos centru (INAC).

Kodeksų pataisų projektai bus teikiami Seimui. **LRV**

LIETUVOS KARIUOMENĖJE TARNAUJANTYS UŽSIENIO LIETUVIAI KVIETĖ JAUNUOLIUS NEBIJOTI ŠAUKIMO IR ATLIKTI PRIVALOMĄJĄ KARO TARNYBĄ

Kovo 3 d., Seime vykusiame renginyje „Užsienio lietuvių patirtys Lietuvos kariuomenėje“ dalyvavo 37 jaunuoliai, atvykę iš įvairių pasaulio valstybių tam, kad atliktų privalomąją pradinę karo tarnybą Lietuvoje. Kariai dalijosi savo patirtimi Lietuvos kariuomenėje ir drąsino nebijoti tiek į užsienį išvykusius, tiek Lietuvoje gyvenančius jaunuolius atlikti privalomąją karo tarnybą.

Renginys organizuotas Seimo narės, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkės Dalios Asanavičiūtės iniciatyva kartu su Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos kariuomene.

„Tai jau antras toks mūsų organizuojamas renginys ir galima pastebėti geras tendencijas – iš užsienio vis daugiau lietuvių nusprendžia grįžti atlikti privalomosios pradinės karo tarnybos Lietuvoje. Renginyje dalyvavo net tris kartus daugiau jaunuolių nei praėjusiais metais. Valstybės gynyba – kiekvieno Lietuvos piliečio pareiga ir atsakomybė. Todėl net gyvenant užsienyje svarbu įgauti tinkamą paruošimą saugoti savo valstybę. Ir tai puikiai įgyjama atliekant privalomą pradinę karo tarnybą“, – savo mintimis dalijosi renginio organizatorė parlamentarė.

Renginyje sveikinimo žodį taręs krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas kreipėsi į susirinkusius karius, pastebėdamas, koks drąsus ir svarbus yra jaunuolių pasirinkimas tarnauti būtent šiuo metu: „Šie ir praėję metai, kuomet jūs priėmėte

šiuos sprendimus, yra ypatingi. Visgi pirmą kartą Europoje nuo Antrojo pasaulinio karo vyks ta didelis konvencinis karas. Stebėdami visus karo baisumus socialiniuose tinkluose matome, ką reikštų karas, ką reikštų, jei neturėtum karinio parengtumo, jei nebūtum apmokytas ar pasiruošęs.”

Užsienio lietuvius sveikino ir du Seimo pirmininko pavaduotojai – Julius Sabatauskas ir Paulius Saudargas. Abu jie pastebėjo, kad kiekvieno piliečio pareiga ir teisė yra ginti Lietuvos valstybę – nebūtinai ginklu, bet į tai turi būti įsitraukusi visa visuomenė. Ne vieną kartą Ukrainoje po pilno masto invazijos pradžios lankęsis Paulius Saudargas pastebėjo, kad Ukrainos karo kontekste mes matome, kaip svarbu yra visos visuomenės pasipriešinimas. Apie būtiną pareigą Lietuvos valstybei kalbėjo ir renginio dalyvius sveikinęs Laurynas Kasčiūnas.

Net pusę renginyje dalyvavusių jaunuolių prisipažino, kad užsienyje gyveno nuo pat mažų dienų, o grįžo į Lietuvą tam, kad atliktų privalomą pradinę karo tarnybą. Dalis jaunuolių netgi pasiryžo atvykti į Lietuvą ir priimti priesaiką ginti Lietuvos valstybę, nors sunkiai kalbėjo lietuviškai – vienas iš karių dalinosi savo patirtimi: „Įsilieti buvo labai sunku, rašyti, skaityti. Kai atėjau tarnauti, tai mano kolega irgi padėjo išmokti kalbėti. Kai vyksta pamokos, paskaitos, yra sunku suprasti. Tačiau prie kiekvieno vado priėjus, jie padeda, supranta ir padeda.” Kiti jaunuoliai taip pat džiaugėsi,

LRS / Olgos Posaškovos nuotr.

kad mokytis lietuvių kalbos padeda tiek kolegės, tiek vadai, visi yra paslaugūs ir draugiški.

Ketvirtadalis renginyje dalyvavusių jaunuolių pabaigę tarnybą planuoja likti ir kurti gyvenimą Lietuvoje. Karys iš Motiejaus Pečiulionio artilerijos bataliono teigė, jog būtent dėl prasidėjusio karo nusprendė išreikšti pirmumo teisę ir grįžti tarnauti į Lietuvą: „Lietuvoje gera vasarą pabūti ir nors bent ateinančius metus planuoju praleisti Lietuvoje dėl to, kad vis tiek tas buvimas užsienyje kitoks, bent jau Olandijoje – jie draugiški žmonės, tačiau buvimas Lietuvoje, apsuptam karių, kurie irgi broliai sesės Lietuvos, kažkaip primena, kodėl eidavau Kovo 11-ąją ar Vasario 16-ąją, sužadino patriotiškus jausmus.” Jaunuolis teigė, kad Lietuvai reikia grįžtančių žmonių su išsilavinimu

ir savo idėjomis, kad tobulintų mūsų šalį.

Krašto apsaugos viceministras Žilvinas Tomkus kalbėjo apie galimus pokyčius kviečiant jaunuolius atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą: „Šaukimo sistemos pokyčiai yra skirti tam, kad pakviestume didesnę visuomenės dalį atlikti privalomąją karinę tarnybą ir suteiktume bazinius karinius įgūdžius”. Viceministrui pritarė ir Lietuvos kariuomenės Karo prievolės ir komplektavimo tarnybos viršininkas Arūnas Balčiūnas, pabrėždamas, kad šiandien renginyje susirinkę jaunuoliai yra pavyzdys, jog norint galima pasiekti labai daug.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Rimvydas Rubavičius dalinosi pastebėjimais, kad labai svarbu neprarasti ryšio su užsienyje

esančias jaunuoliais – ypač nuo vaikystės gyvenantiems užsienyje Lietuvos piliečiams sunku gauti informaciją, dalis sunkiai kalba, skaito ir rašo lietuviškai. Tuo tarpu Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos prezidentas Domantas Katelė buvo griežtas, atstovaudamas jaunimo poziciją – jis sutinka, kad privaloma karinė tarnyba karo kontekste turi būti, tačiau dabartinis šaukimo mechanizmas jaunam žmogui nesuteikia jokio saugumo jausmo, o vadinamasis „loterijos principas” turėtų būti pakeistas į aiškesnį mechanizmą.

Renginio organizatoriai sutaria, kad antrus metus organizuojamas renginys galėtų tapti kasmetiniu bei pasidžiaugė vis didėjančiu iš užsienio grįžtančių tarnauti Lietuvos kariuomenėje jaunuolių skaičiumi. **LR KAM**

UKRAINOS KARIUOMENĖS SUNAIKINTO RUSŲ TANKO T-72B EKSPOZICIJA

Ukrainos kariuomenės sunaikintas rusų tankas T-72B Vilniuje..

LR KAM

Vilniuje, Katedros aikštės prieigose, eksponuojamas į Lietuvą atvežtas Ukrainos kariuomenės sunaikintas rusų tankas T-72B. Šis karo trofėjus – puikus pavyzdys, kad vienybė, kovinė dvasia, pasiaukojimas ir

mūsų nepertraukiama parama Ukrainai gali atremti net ir gerai ginkluotą priešą.

Skaičiuojama, kad karo išvakarėse rusų kariai turėjo daugiau nei 2250 įvairių modifikacijų T-72B vienetų. Ukrainos

kariams pavyko sunaikinti ir perimti ne mažiau kaip 450 šių tankų. Trofėjinis tankas bus eksponuojamas automobilių stovėjimo aikštelėje šalia Katedros aikštės Vilniuje iki kovo 16 dienos. **LR KAM**

IŠLAIDOS GYNYBAI IR SAUGUMUI DIDINAMOS 97,5 MLN. EURŲ

Finansų ministerijai gruodį atnaujinus BVP prognozę, išlaidos šalies gynybai ir saugumui 2023 metams didinamos 97,5 mln. eurų. Tokiu būdu užtikrinama, kad iki 2,52 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) būtų skiriama Lietuvos išsipareigojimams, susijusiems su naryste NATO, vykdyti.

„Krašto gynybos stiprinimas yra šios Vyriausybės prioritetas, todėl nuo kadencijos pradžios finansavimas šiai sričiai išaugo net 73 proc. Atsižvelgiant į gruodį atnaujintas ekonomines projekcijas, skiriame papildomą 97,5 mln. eurų finansavimą taip užtikrinant sutartą 2,52 proc. nuo BVP lygį. Tokiu būdu papildomai stiprinsime nacionalinius gynybos pajėgumus rusijos vykdomo karo kontekste”, – pažymėjo finansų ministrė Gintarė Skaistė.

Vyriausybės nutarimu Krašto

apsaugos ministerijai (KAM) iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų papildomai skiriama 97 mln. 548 tūkst. eurų Lietuvos Respublikos išsipareigojimams, susijusiems su naryste NATO, vykdyti. Gruodį paskelbtame ministerijos ekonominės raidos scenarijuje numatoma, kad Lietuvos ekonomika šiemet augs 4 013,8 mln. eurų daugiau, lyginant su rugsėjo mėn. prognozėmis, ir viso sudarys 74 293,2 mln. eurų.

Praėjusių metų kovo 17 d. Seimas pritarė Finansų ministerijos siūlymui tikslinti 2022 m. biudžetą ir didinti išlaidas šalies gynybai nuo 2,05 iki 2,52 proc. BVP.

2023 m. valstybės biudžeto įstatyme KAM numatyti asignavimai 2023 metams sudaro 1 774,6 mln. eurų, t.y., apie 573 mln. eurų daugiau nei patvirtinome 2022 m. **LR FM**

SPALVOS VYTAUTO LANDSBERGIO ŽEMKALNIO PORTRETUI

Norėčiau papasakoti šiek tiek apie žmogų, kuris prieš keliasdešimt metų man buvo senelis architektas. O vėliau, tuomet, kai jo žemiškoji kelionė buvo pasibaigusi, man ėmė ryškėti vis daugiau ir itin reikšmingų faktų, istorijų, iš kurių susidėliojo (ir toliau pildosi) portretas ypatingos asmenybės. Tai Vytautas Landsbergis Žemkalnis.

Visuomenė jį žino kaip architektą. Kūrusį Lietuvą ir jos žmones - per pavyzdį (darbus, veiksmus, pasisakymus). Gal būt ši jo neįvardinta misija tebesitęsia? Neabejoju, kad taip.

„Kur aš bebuvau, ką aš bedirbau, mano mintys visada buvo Lietuvoje“.

Tačiau V. Landsbergis Žemkalnis buvo apdovanotas įvairiausiais talentais, turėjo daug, kartais labai netikėtų interesų. Muzika, literatūra, architektūra, karyba, aktorystė, pilotavimas ar automobilizmas. Kas ir kokiomis aplinkybėmis, kada išryškėjo? Pabandysiu sudėlioti, stabtelėdama tik ties ilgalaikiškaisiais.

MUZIKA

Vytautas Landsbergis polinkį ir gabumus menui paveldėjo iš savo tėvo – Gabrieliaus Landsbergio Žemkalnio: dramaturgo, režisieriaus, aktoriaus, dainininko. Viskas, ko reikėjo bundančios Lietuvos mėgėjiškam teatrui tilpo šiame žmoguje. Ir Vytukas, jauniausias (penktasis) vaikas šeimoje drauge su kitais vaidino, deklamavo, dainavo įvairaus tipo pasirodymuose (tėtis buvo įvedęs skaitymus namuose). Vienas iš ypač reikšmingų, dažnai prisimintų ir pasakotų – Vaidilos palydovo vaidmuo pirmojoje lietuviškoje operoje M. Petrausko „Birutė“ (1906 m.)

„Traukė mane muzika. Mažiškai traukė... Buvo net noras mesti architektūrą ir pasišvesti muzikai“.

Vytautas Landsbergis Žemkalnis. *Autorės asmeninio archyvo nuotr.*

Visų muzikinių istorijų ar epizodų čia išpasakoti nepavyks, tačiau paminėsiu porą „pami-

Nuotraukoje antras iš dešinės – Vytautas Landsbergis Žemkalnis. *Autorės asmeninio archyvo nuotr.*

šimų“. Romoje besiruošdamas diplominiam darbui (1925 m.) būsimasis architektas nutarė mokytis dainuoti, pradėjo lankyti vokalo pamokas. Mat ir operą labai mėgo, turėjo daug draugų dainininkų.

Antrasis. *„Turėjau labai didelį silpnumą fortepijonui. Norėjosi ir skambinti, ir instrumentą turėti. Man visada atrodė, kad jį tinkamai kūrybiškai valdyti tegali žmogus, siekias tiesos, siekias Visatos grožio.“* V. Landsbergis (jau Lietuvoje) iš pirmo didesnio honoraro (Vilkaviškio kunigų seminarijos projektas) įsigijo fortepijoną, o ne žmonelės Onytės prašytų

baldų, aprangos. *„Pradėjau mokytis... Laimėi ar nelaimėi (tikriausiai laimėi), užplūdo įdomūs užsakymai. ... Iš pirmojo ir antrojo pamišimo bematant buvau pagydytas.“*

Koncertai, Bachas, Balys Dvarionas, Vilniaus miesto simfoninis orkestras. Tai, apie ką dar galima pasakoti. O Ibachas (forte-pijonus gaminanti firma) tebetęsia savo misiją mūsų šeimos namuose. Jau beveik 100 metų!

KARYBA

Talentas, pasirinkimas, galėjęs tapti ir profesija. Trukme neilgas, tačiau per drąsius, tikslus sprendimus, ryžtingus veiksmus, išryškinantis charakterį Vytauto Landsbergio – kario – laikotarpis. 1916 metų ruduo - 1922 metų pavasaris. Suskaičiavę buvusio studento amžių, pridėkime jo laukiančias patirtis: mobilizacija į caro armiją, pirmieji mūšiai fronte, atsikakymas

metų laikotarpį (intensyviausias ir produktyviausias 1926 m. – 1939 m. pabaiga) nepavyksta. Ir čia, šiame tekste, be abejo, tik tam tikrus aspektus tegalėsiu išryškinti.

Per minėtą laiką Vytautas Landsbergis Žemkalnis suprojektavo apie 100 skirtingų paskirčių pastatų. Bažnyčios, ligoninės, poliklinikos, mokyklos, poilsio namai, bendrovių

Landsbergio Žemkalnio prigimtis talpino ne mažesnę ir pasakotojo talentą. Visi su juo bendravę paliūdytų tai. Būtent talentas gyvai, vaizdingai, įtaigiai, plačiai ir su detalėmis pasakoti epizodus iš savo ilgo gyvenimo, priminti sutiktus žmones - artimuosius, mylimus, bendražygius. Puiku ir tai, kad šie pasakojimai tapo jo paties užrašytais apybraižomis, paskaitomis,

Vatikano nunciatūra.

administraciniai, gamybiniai pastatai, gyvenamieji namai šeimoms, kunigų seminarija... Ypatingai vertingi, ryškūs savo architektūriniais ir inžinieriniais, konstrukciniais sprendimais visuomeninės paskirties pastatai, stipriai keitę ano meto Kauno (čia jų daugiausia) vaizdą. Pienocentras, Tyrimų laboratorija, Apskrities savivaldybė, Ligonų kasos, Fiziško auklėjimo rūmai. (Būtent jo daugiausia pastatų turi Europos paveldo ženklą.) Projektuoti ir interjerai, baldai, darytos rekonstrukcijos (žymioji Valstybės teatro, nes didžiuliai nauji tūriai pastatyti per vasaros atostogų mėnesius!) Architektas neretai pats rūpinavosi ir statybos priežiūra. O objektai statomi Panevėžyje, Marijampolėje, Šiauliuose, Klaipėdoje, Mažeikiuose. Vytautas Landsbergis Žemkalnis sugebėjo viename pastate suderinti daug funkcijų, visada galvoti apie patogias darbo, poilsio sąlygas ne tik direktorių, bet ir aptarnaujančio personalo. Dirbo greit, itin preciziškai, dažniausiai kelis projektus vienu metu.

LITERATŪRA

Grįžkime prie meninės kūrybos.

Artistiška, muzikali V.

atsiminimais, knygėlėmis. (Jų yra beveik pusšimtis). Apie Tėtušį ir Motušę, žmoną Onytę Jablonskytę Landsbergienę, Joną Jablonskį, Praną Mašiotę, Vydūną, Darių ir Girėną, M. Petrauską, V. Kudirką, L. Stuoką Gucevičių... O kiek trumpesnių ar ilgesnių tekstų iš architekto profesinės veiklos. Netikėta jums, manau, ir tai, jog V. Landsbergis Žemkalnis kūrė dramas („Audra“, Žmogaus beieškant“), vertė iš rusų kalbos A. Tolstojaus, I. Krylovo (jį mėgo, dėl pamokančių situacijų ir labai teatrališkų vaizdų) tekstus.

Mano pasakojimas galėtų dar tęstis. Viliuosi, kad šie prisiminimai ir faktai papildė mūsų šeimai brangaus, o visuomenei svarbaus (vadinamo Laikinosios sostinės fenomenu) asmens portretą. Žmogaus, iki paskutiniųjų dienų buvusio aktyvaus, besidominčio aktualijomis ir besidžiaugiančio gyvenimu.

Birutė Landsbergytė

Vytautas Landsbergis-Žemkalnis gimė 1893 m. kovo 10 d. Linkavičiuose, Pakruojo r. Mirė 1993 m. gegužės 21 d., Vilniuje. Šiais metais minime 130-ąsias šio valstybės ir kultūros veikėjo gimimo metines.

„Dirva“

Paminklas pirmajam žuvusiam savanoriui Povilui Lukšiui.

Lietuvos savanorio ženklelis, kuriuo architektas labai didžiavosi, drauge su dimisijos pulkininku iškeliavo Amžinybėn...

ARCHITEKTŪRA

Bendraudama su seneliu, girdėdavau istorijas apie kai kuriuos jo projektus, statybų niuansus, komandiruotes. Žinojau pastatus, mačiau juos Kaune. Bet jo kaip architekto mastelio, tūrio, vertės nebuvau susidėliojusi. Dabar žinau daugiau, bet suvokti KAIP tiek daug įvairiausių – šiuo atveju – profesinių veikų sutalpinti į 13-14

Ginklavimo valdybos tyrimų laboratorija.

BLĖSTANTI ŠVENTĖ

Š. m. vasario 19 d. Klivlando, Ohajo valst., Lietuvių bendruomenės valdyba suruošė iškilmingą Vasario 16-tosios minėjimą. Jis prasidėjo Šv. Kazimiero šventovės aikštėje Lietuvos trispalvės ir JAV vėliavų iškėlimu. Oras buvo geras. Susirinkęs bebalsis senimas „sugiedojo“ Lietuvos himną, kuris buvo vos girdimas. O kur buvo mūsų balsingasis jaunimas? Ar jam ši diena nesvarbi? Po to LB nariai, lydimi susirinkusių, įnešė vėliavas į šventovę. Šv. Mišias aukojo klebonas kunigas Joseph Bacevice ir kunigas Andrew Morkunas. Džiugu pažymėti, kad į šv. Mišias atvyko ir Klivlando, Ward 8, miesto tarybos narys Michael D. Polensek, kurio rajone yra ir Šv. Kazimiero šventovė. Šv. Mišioms pasibaigus, vargonininkei Romai Bandza jautriai grojant „Lietuva brangi“, vėliavos buvo išneštos iš šventovės.

Beje, šio straipsnelio pavadinimas nėra klaida. Jis tiksliai atspindi šių dienų mūsų apsnūdusios veiklos tikrovę.

Algirdas V. Matulionis

Kleb. kun Joseph Bacevice (kairėje) ir kun. Andrew Morkunas stebi vėliavų įnešimą.

A.V.Matulionio nuotr.

Šv. Kazimiero šventovės aikštėje – Lietuvos trispalvės ir JAV vėliavų pakėlimas.

A.V.Matulionio nuotr.

Šv. Kazimiero šventovės vargonininkė Roma Bandza.

A.V.Matulionio nuotr.

LIETUVIŠKOS PARAPIJOS UŽSIENYJE - NE TIK DVASINĖS ATRAMOS, BET IR TAUTINĖS TAPATYBĖS BEI LIETUVIŲ KALBOS PUOSELĖJIMO ŽIDINIAI

LR užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas (dešinėje) ir naujai paskirtas Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovada arkivyskupas Lionginas Virbalas.

Kovo 2 d dieną užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas susitiko su naujai paskirtu Lietuvos vyskupų konferencijos delegatu užsienio lietuvių katalikų sielovada arkivyskupu Lionginu Virbalu.

Pokalbio metu aptarti Lietuvos diasporos politikos, tame tarpe lituanistinio švietimo ir grįžimo į Lietuvą, prioritetai bei aktualijos, lietuvių katalikų sielovados situacija ir katalikiškos tapatybės klausimai įvairiose šalyse.

„Visais laikais po pasaulį išsibarsčiusiems lietuviams sie-

lovada buvo svarbi. Lietuviškos parapijos užsienyje daugeliui lietuvių yra tapusios ne tik dvasinės atramos, bet ir tautinės tapatybės bei lietuvių kalbos puoselėjimo židiniais”, - pažymėjo užsienio reikalų viceministras E. Meilūnas.

Susitikime pabrėžtas poreikis - išnaudoti visas galimybes pasiekti ir stiprinti ryšius su lietuvių bendruomenėmis, ypač - geografiškai nuo Lietuvos nutolusiose Pietų Amerikos žemyno ir kitose šalyse.

Susitikimo metu arkivyskupui L. Virbalui įteiktas URM garbės ženklas „Lietuvių kalbos

ambasadorius”. Tai – nauja ministerijos iniciatyva, skirta pagerbti žmones, aktyviai prisidedančius prie lituanistinio švietimo puoselėjimo užsienyje.

2023 metų sausio 26 dieną Lietuvos vyskupų konferencija paskyrė arkivyskupą L. Virbalą delegatu užsienio lietuvių katalikų sielovada po prelado Edmundo Putrimo mirties, kuris daugiau nei du dešimtmečius rūpinosi lietuvių katalikų religiniu gyvenimu už Lietuvos ribų.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija yra Lietuvos diasporos politiką koordinuojanti institucija.

LR URM

ITALIJOJE PAMINĖJO LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENĄ

Vasario 17 d. Romoje, Lietuvos ambasada Italijoje ir Italijos lietuvių bendruomenė minėjo Valstybės atkūrimo dieną.

Po Šv. Mišių Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje, kurias aukojo iš Lietuvos atvykęs naujasis delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovada – arkivyskupas Lionginas Virbalas, Italijos lietuviai turėjo progą pasiklausyti iš Lietuvos atvykusio jaunimo choro „Exaudi” ir vargonininkės, prof. Renatos Marcinkutės Lesieur, atliekamo repertuaro.

Sveikindama Valstybės atkūrimo dienos progą, Lietuvos Respublikos ambasadorė Italijoje Dalia Kreivienė palinkėjo Italijos lietuvių bendruomenei visur ir visada savo kasdieniais darbais puoselėti lietuvių ir priminė, kad Vasario 16-oji yra viena svarbiausių datų Lietuvos valstybingumo kelyje, nes laisvė ir nepriklausomybė visada buvo ir

bus niekuo nepakeičiama vertybė.

Susirinkusius pasveikino ir Lietuvos Respublikos ambasadorė prie Šv. Sosto Sigita Maslauskaitė-Mažylienė.

Vakarą užbaigė susitikimas Lietuvos ambasadoje Italijoje, kurio išskirtinis akcentas – Valstybinės lietuvių kalbos komisijos parengta viktorina, klausimai skirti amžiaus grupėms apie lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją ir kultūrą, kurios laimėtojai pradžiuginti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento skirtais prizais.

Telkiant Italijos lietuvių bendruomenę, prisidedant prie lietuvių kalbos sklaidos pasaulyje, taip dar kartą buvo prisiminta, kad 2023 m. LR Seimas paskelbė Lietuvos sostinės Vilniaus ir Gedimino laiškų, Klaipėdos krašto, Aukštaitijos ir Dzūkijos (Dainavos) metais.

LR URM

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIMINGADIDŽIAUSI JAV SIENKIAUS
LIETUVOS GATVĖS KONEKCIJA

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00**

NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARAS, PIRMASIS LIETUVOS PASIUNTINYS DR. JURGIS ŠAULYS

Š. m. vasario 16 d. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Okupacinių režimų veiklos tyrimų ir viešinimo skyriaus vyriausiasis istorikas dr. Arūnas Vyšniauskas lankėsi Klaipėdos rajono savivaldybės administraciniame centre Gargžduose, kur krašto muziejuje padarė pranešimą atidarant parodą „Nepriklausomybės Akto signataras, pirmasis Lietuvos pasiuntinys dr. Jurgis Šaulys“. Prieš tai iškilmingo renginio metu Jurgio Šaulio draugijos pirmininkė Gintarė Sargūnaitė įteikė draugijos įsteigtą tradicinę skatinamąją moksleivių premiją Veiviržėnų Jurgio Šaulio gimnazijos dvyliktokei Gretai Saulevyčiūtei.

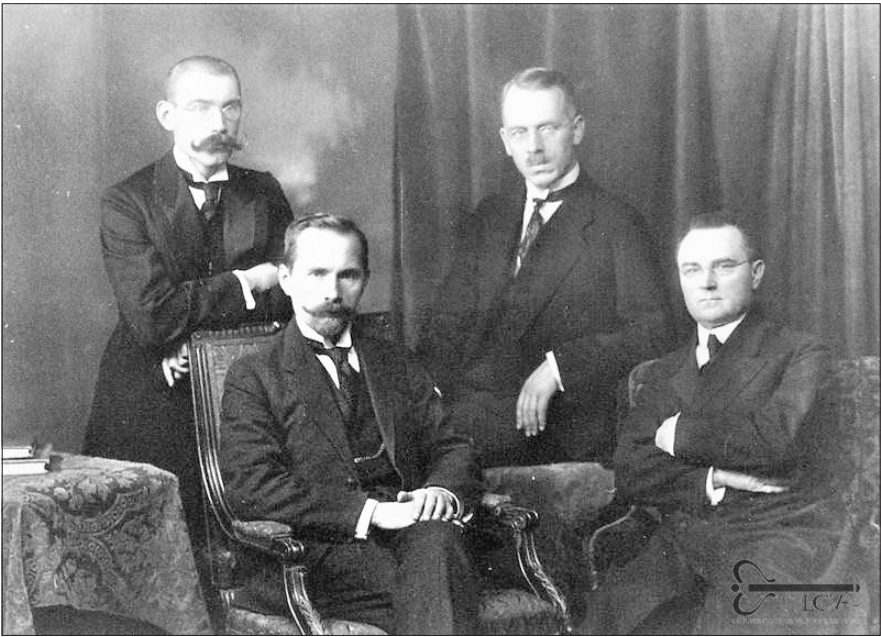
LGGRTC istoriko pranešime Gargždų krašto muziejuje buvo iškeltas ir argumentuotai pagrįstas išskirtinis mažame Balsėnų kaimelyje (dabartiniame Klaipėdos rajone) gimusio Jurgio Šaulio įnašas Lietuvos Tarybos Vasario 16-osios Akto

vasario pradžioje būdamas Berlyne, Jurgis Šaulys, kaip įgaliotas Lietuvos Tarybos atstovas, derėjosi su įtakingais vokiečių politikais Lietuvos nepriklausomybės klausimu. Jam ši diplomatinė misija iš esmės pavyko, kas prisidėjo prie užsienio šalių vyriausybėms adresuoto Vasario 16-osios nutarimo vienbalsio priėmimo Lietuvos Taryboje, įveikus vidinius nesutarimus.

Gargžduose atidarytos muziejinės parodos ekspozicijos viename iš standų galima susipažinti su dr. Jurgio Šaulio ranka lietuvių ir vokiečių kalbomis surašyto Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. nutarimo faksimiliniu atvaizdu. Šis standinis „vizualas“ palydimas parodos rengėjų užrašu: „Lietuvos Nepriklausomybės akto originalas surastas prof. Liudo Mažylio 2017 m. kovo 29 d. Berlyno diplomatiname archyve Vokietijoje“. Atidarant parodą LGGRTC pranešėjas,

Po parodos atidarymo 2023 m. vasario 16 d. Gargžduose su grupe signataro giminaičių ir draugijos narių. Istorikas dr. Arūnas Vyšniauskas (dešinėje), šalia – Gargždų krašto muziejaus direktorė Sigita Bučnytė, centre – Jurgio Šaulio draugijos pirmininkė Gintarė Sargūnaitė, kaire ranka prilaikanti pagarbos Nepriklausomybės akto signataro atminimui puokštę, Lietuvos Respublikos Prezidento Gitanos Nausėdos iškilmingai įteiktą Jurgio Šaulio giminaičiams vasario 15 d. Prezidentūroje. *Asmeninio archyvo nuotr.*

Lietuvos Valstybės Tarybos Prezidiumas. Iš kairės: sekretorius J. Šernas, pirminkas A. Smetona, pirmasis vicepirmininkas J. Šaulys, antrasis vicepirmininkas kunigas J. Staugaitis. 1918 m. *LCVA, P-19259.*

atsiradimo istorijoje. Tas neeilinis vaidmuo neapsiribojo vien tuo, kad Jurgis Šaulys gražiai lietuviškai ir vokiškai surašė Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. Nutarimą / Beschluss, kurį tą pačią dieną įteikė Vilniuje rezidavusiam vokiečių diplomatu Georgui fon Boninui (Georg von Bonin). Šis gi, šeštadienio pavakare gavęs iš Šaulio rankų minėtąjį Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. nutarimą su visais narių parašais, dar tą patį vakarą telegrafu perdavė vokiškąjį tekstą į Berlyną. Bonino telegrama Berlyne priimta po vidurnakčio, vasario 17 d., o susidariusi politinė situacija sekmadienį jau buvo svarstoma Vokietijos vyriausybiniame lygyje. Svarstymai tęsėsi ir vėliau, o vasario 20 d. tie klausimai iškilo ir Vokietijos parlamente, Reichstago posėdyje. Dar prieš tai, 1918 m.

besilaikantis panašaus požiūrio į Mažylio surastą akto originalumą, atkreipė dėmesį į šio dokumento diplomatinį pobūdį (tiek pagal turinį, tiek pagal formą). Jis buvo įsegtas į archyvinę bylą, kurios tipiniame viršelyje stambiomis raidėmis yra atspausdintas vokiškas įvardijimas Akten Krieg 1914 (lietuviškai – Aktai Karas 1914). Tai reiškia, jog visi ten įsegti archyviniai dokumentai archyvarų požiūriu gali būti laikomi aktais. Nemažai Pirmojo pasaulinio karo aktų iš daugelio bylų vokiečių archyvarų šiais laikais jau yra suskaitmeninti.

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Liudas Mažylis, nuo 2017 m. pavasario garsinantis Vokietijos užsienio reikalų žinybos Politiniame archyve atrastojo Jurgio Šaulio ranka surašyto akto originalo atvaizdą, jo

teksto transkripcijos spausdintomis raidėmis nepasiskelbė. Svarbaus istorinio šaltinio publikavimo spraga su gilesne teksto analize bei naujomis interpretacijomis akademiniame spaudoje buvo užpildyta tik 2020 metais, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos Karo akademijos mokslo žurnale „Šiuolaikinės visuomenės ugdymo veiksniai“ paskelbtame dr.

Arūno Vyšniausko straipsnyje. Skaitytojams ši mokslinė publikacija prieinama ir internete: Lietuvos Tarybos 1918 m. Vasario 16-osios Nutarimo / Beschluss teksto transkripcija (lka.lt). O kaip atrodė Bonino 1918 m. vasario 16 d. telegramos, gautos Berlyne, atvaizdas, laikraštyje „Universitas Vilnensis“ pranešėjas su savo įžvalgomis paskelbė jau prieš septynerius metus, – 2016 m. kovą.

Vėlesni tyrimai patvirtino, kad dr. Jurgio Šaulio ranka surašytas diplomatinio akto originalas, įteiktas Georgui fon Boninui, turėjo tiesioginių politinių pasekmių. Šiuolaikinėje teisės istorijos akademiniame literatūroje, praėjus 100 metų po įvykio, imta akcentuoti būtent moralinį politinį Vasario 16-osios akto prasmingumą. Kaip rašoma Mykolo Romerio

universiteto (MRU) išleistoje jubiliejinėje knygoje Lietuvos teisė 1918–2018. Šimtmečio patirtis ir perspektyvos, 26-ame puslapyje: „Pats Lietuvos Tarybos paskelbtas Nepriklausomybės Aktas, formaliai žiūrint, neturėjo teisės aktui būdingų savybių, iš tiesų svarbiausia buvo ne tiek šio akto įsiliėjimas į pozityviosios teisės sistemą, kiek jo moralinė-politinė reikšmė“ (visą knygos tekstą skaitmeniniu formatu galima atsisiųsti iš MRU repozitoriumo).

Priimti 1918 m. vasario 16 d. nutarimą dėl nepriklausomos demokratinių pamatais sutvarkytos Lietuvos valstybės atstatymo su sostine Vilniuje, prašant kitas valstybes tai pripažinti, buvo lengviau nei praktiškai tai realizuoti. Tuo metu dar vyko Pirmasis pasaulinis karas, lietuvių žemės nuo 1915 m. buvo vokiečių užimtos, įvestas griežtas okupacinis režimas. Tomis sąlygomis daug ką lėmė Vokietijos kariškiai, o vokiečių karinė vadovybė rezgė savo planus okupuotų kraštų atžvilgiu, nebuvo linkusi skubėti perdavinti valdžios svertų vietos gyventojams ir tuo pačiu apriboti savo karinių valdymo struktūrų veikimą okupuotame krašte, kuris liko potencialiai pavojingoje galimų karinių susidūrimų zonoje.

Nors vokiečių kariuomenė sėkmingai iškovojo fronto liniją prieš rusus, tačiau net ir susilpnėjus Rusijai, valdžia joje užgrobę bolševikai, slapta karo metais finansuoti kaizerinės Vokietijos, toliau brandino planus ne tik atsiimti buvusias carinės imperijos žemes, bet ir žygiuoti dar toliau į Vakarus keliant sumaištį ir pasaulinės revoliucijos idėjas. Toje 1918 metų geopolitinių kolizijų ir komplikuočių interesų raizgalynėje lietuvių politikams kaizerinės Vokietijos okupacijos sąlygomis reikėjo nemažai apsukrumo, lankstumo ir diplomatinio gebėjimų, kartu rūpinantis atkuriamos Lietuvos valstybės interesais. Dr. Jurgis Šaulys tuo pasižymėjo, o pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui jis tęsė savo politinę veiklą kaip oficialus nepriklausomos Lietuvos diplomatas.

Signataro, diplomato, valstybininko gyvenimui ir veiklai atidarytą parodą parengė Gargždų krašto muziejus ir Jurgio Šaulio draugija, parodą finansavo Klaipėdos rajono savivaldybė, kurios atstovas, savivaldybės Administracijos direktoriaus pavaduotojas Vytautas Butkus pasveikino susirinkusius iškilminga proga. Kilnojamoji paroda vėliau keliaus po Lietuvą, ją bus galima pamatyti ir Vilniuje.

LGGRTC

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PARYŽIUJE – DĖMESYS LIETUVIŲ LIAUDIES DAINŲ ISTORINEI REIKŠMEI

Vasario 18 d. Paryžiuje, vienoje iš didžiųjų Prancūzijos mokyklų *École Normale Supérieure* (liet. Aukštoji pedagoginė mokykla), surengta tarptautinė baltistų konferencija „Lietuvių liaudies dainos: jų lingvistinė ir istorinė reikšmė“, kurią organizavo lietuvių kalbą tyrinėjantis ir dėstantis profesorius Daniel Petit ir *École Pratique des Hautes Études* dirbanti Ina Valintėlytė, bendradarbiaudami su Lietuvos Respublikos ambasada Prancūzijoje ir Lietuvos nuolatine atstovybe prie UNESCO.

Konferenciją atidarė Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje N. Aleksiejūnas

ir ambasadorė, Lietuvos nuolatinė atstovė prie UNESCO, J. Balčiūnienė. „Lietuvių liaudies dainos, traukusios užsienio akademikų dėmesį jau 19 a., ir šiandien padeda geriau suprasti lietuvių kalbos evoliuciją. Šis tarptautinis lietuvių kalbos mylėtojų ir puoselėtojų susirinkimas tebūna paskata tolesniems lietuvių kalbos tyrinėjimams, - teigė N. Aleksiejūnas.

Konferencijoje pranešimus skaitė profesorius Daniel Petit (*École normale Supérieure* ir *École Pratique des Hautes Études*), humanitarinių mokslų daktarė, docentė Bronė Stundžienė (Vilniaus universitetas), italų kalbininkas,

Tarptautinė baltistų konferencija „Lietuvių liaudies dainos: jų lingvistinė ir istorinė reikšmė“ Paryžiuje.

LR URM

Etnomuzikologų Daivos ir Evaldo Vyčinų lietuviško folkloro koncertas.

LR URM

BRIUSELIO ROTUŠEJE – IŠKILMINGAS NAUJŲ IDĖJŲ KAMERINIO ORKESTRO NIKO KONCERTAS

Minint Lietuvos valstybės atkūrimo dieną bei Vilniaus miesto 700-ąsias metines, Briuselio rotušėje Lietuvos diplomatinės atstovybės surengė iškilmingą minėjimą. Naujų idėjų kamerinis orkestras NIKO koncertas pakerėjo gausiai susirinkusią Belgijos, tarptautinę kultūros ir diplomatinės bendruomenės publiką. Sveikinimo kalboje ambasadorius, Lietuvos nuolatinis atstovas ES Arnoldas Pranckevičius pabrėžė sudėtingus Lietuvos istorijos vingius, kurie vedė prie vieno tikslo – buvimo tvirta ir neatsiejama laisvos Europos dalimi.

„Laisvė yra tas žodis, kuris geriausiai nusako Lietuvos likimą, lemtį ir charakterį. Nuo kunigaikščio Gedimino laiškų iki 1918 metų, 1990-ųjų ir galiausiai 2004-ųjų – tai buvo mūsų kelionė: būti laisviems, būti nepriklausomiems, būti europiečiais. Tai puikiai iliustruoja aukštas Lietuvos žmonių tikėjimas ir pasitikėjimas Europos Sąjunga, kuri yra ne tik mūsų gerovės ir saugumo garantas, bet ir egzistencinis pasirinkimas“, – sakė A. Pranckevičius. Savo kalboje jis paminėjo jau beveik metus

truncančią drąsią Ukrainos kovą prieš agresorę Rusiją, šios kovos reikšmę Lietuvos ir visos Europos saugumui.

Lietuvos ambasadorė Belgijos Karalystei ir Liuksemburgo Didžiajai Kunigaikštystei Rita Kazragienė apžvelgė Belgijos ir Lietuvos diplomatinę ir kultūrinių ryšių istoriją, pasidžiaugė sėkmingu pernai surengtu Belgijos karaliaus valstybiniu vizitu į Lietuvą bei vis labiau intensyvėjančiu Belgijos ir Lietuvos bendradarbiavimu.

Briuselio rotušė – vidu-

ramžių pastatas, statytas 1401–1455 m., tapo puikia vieta NIKO pasirodymui. Statinio turtinga istorija ir išpūdinga architektūra – puikus fonas, kontrastuojantis orkestro novatoriškam požiūriui į klasikinę muziką.

Naujų idėjų kamerinis orkestras NIKO – unikalus ansamblis, įkurtas kompozitoriaus, meno vadovo Gedimino Gelgoto siekiant praplėsti klasikinės muzikos ribas ir pakelti ją į naujas aukštumas.

Briuselio rotušėje vy-

kusiame koncerte NIKO atliko išpūdingą koncertinę programą, kurioje skambėjo M. K. Čiurlionio, ukrainiečių kompozitoriaus Myroslavo Skoryko, J. S. Bacho, A. Piazzollos ir paties Gedimino Gelgoto kūriniai. Orkestras perima klasikinės ir populiariosios muzikos stilius, sujungia juos su naujoviškomis styginių instrumentų technikomis, taip sukurdamas svajingą, gyvybingą ir energingą muzikinę kelionę.

Renginys organizuotas bendradarbiaujant su Lietuvos kultūros institutu.

LR KM

NIKO koncertas Briuselio rotušėje.

LR KM

VOKIETIJOJE IŠLEISTAS ROMUALDO GRANAUSKO „TREČIAS GYVENIMAS“

Miunsterio leidykla edition sonblom išleido Romualdo Granausko knygą „Das dritte Leben“ („Trečias gyvenimas“), kurią išvertė ir pabaigos žodį su plačiu to laiko istoriniu kontekstu parašė Cornelius Hellis. Tai vienuoliktas serijos Weiße Reihe leidiny – kartą per metus išleidžiama šios serijos knyga, kurios grafiniam apipavidalinimui skiriamas toks pat didžiulis dėmesys kaip ir teksto kokybei, iliustruojama grafikos darbais. Kiekvienas limituoto 300 egz. tiražo leidinys numeruotas ranka.

R. Granausko autobiografinė pirmą kartą vokiškai pasirodanti apysaka apie iš jaunuolio perspektyvos vaizduojamą gyvenimą pokario metais Žemaitijoje išleista su Miunsteryje gyvenančios ir kuriančios grafikės Gintarės Skroblytės raizininiais. Jau ne pirmą kartą dirbanti su R. Granausko tekstais, šią knygą dailininkė iliustravo itin meistriškai keliomis technikomis atliktais juodai baltai ar su spalva raizininiais, įtaigiai perteikiančiais teksto nuotaikas ir jas lydinčias nuojautas.

LR KM

ŽALGIRIO PERGALĖS PARKAS ŠVENČIA VASARIO 16-ĄJĄ

Kalba Žalgirio pergalės klubo pirmininkas Gintautas Tamulis.
Leonas Milčiaus nuotr.

Šiomet Lietuvoje vyko kaip niekada daug renginių minint Vasario 16-ąją. Vasario 16-oji – Lietuvoje valstybinė šventė, skirta 1918-aisiais Lietuvos Tarybos narių pasirašytam Lietuvos nepriklausomybės nutarimui paminėti. Dokumentą pasirašė 20 Lietuvos Tarybos narių. Šią istorinę dieną Lietuvos Respublikos Seimas įstatymiškai įteisino kaip šventinę dieną – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną.

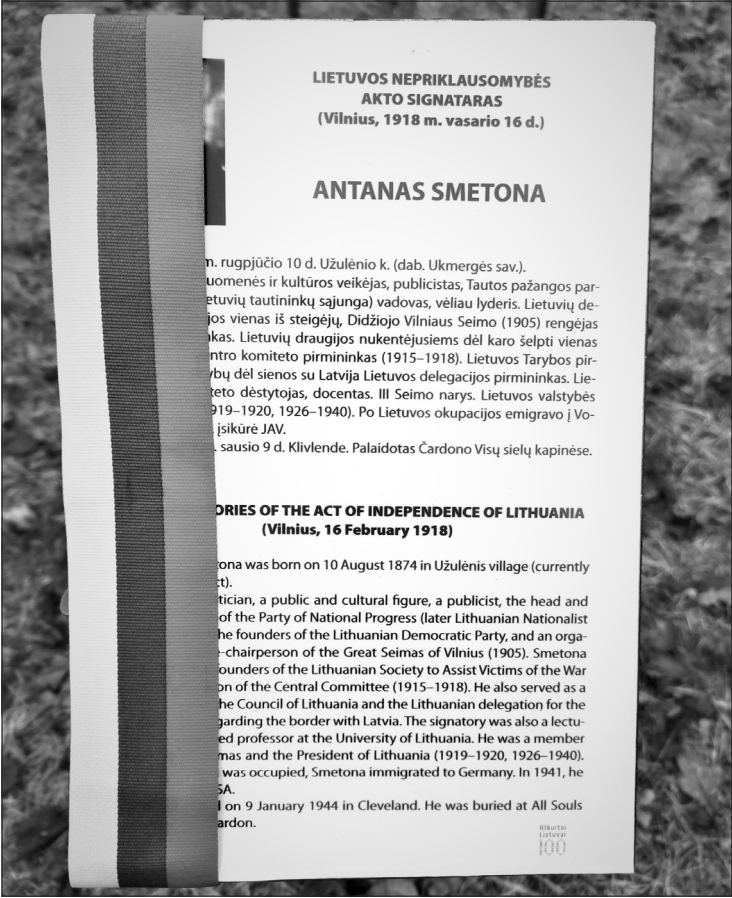
Lietuvai švenčiant valstybės atkūrimo 100-metį, 2018 metų rugsėjo 8 dieną Žalgirio pergalės parke buvo įamžintas 1918 metų Lietuvos Nepriklausomybės Akto Signatarų atminimas, pasodinant 1918 m. Vasario 16-osios Signatarų garbei Signatarų ažuolų alėją pagal architekto Stanislovo Kalinkos suprojektuotą viziją.

Šią žvarebą pavasarišką dieną į parką rinkosi žmonės, tačiau šventė dar neprasidėjo, nes buvo laukiama pėsčiųjų žygio, kurį organizavo Panevėžiuko daugiafunkcinis centras, dalyvių, atvykstančių maršrutu Panevėžiukas - Žalgirio pergalės parkas (5,5 km.). Tai buvo Babtų gimnazijos įvairių klasių mokiniai. Panevėžiuko kaimo

bendruomenę ne pirmus metus sieja ryšiai su Žalgirio pergalės parku, ne vienus metus ji dalyvauja Žalgirio pergalės parko renginiuose. Ir šiemet ši bendruomenė ne tik organizavo mokiniams pėsčiųjų žygį Panevėžiukas - Žalgirio pergalės parkas, bet ir buvo šios šventės viena iš organizatorių. Tik apie 5 kilometrus skiria

Panevėžiuką nuo Žalgirio pergalės parko, ir mokiniai neskubėdami juos pražygiavo per 1,5 valandas: sustodami, pasišnekučiuodami, iškėlę į viršų balionų jūrą. Atvykus nenuvargusiems, linksmiems mokiniams, prasidėjo Vasario 16 dienos paminėjimas. Čia centre, prie aukuro suplevėsavo Žalgirio pergalės parko, Lietuvos istorinė, tautinė, Panevėžiuko kaimo bendruomenės, Babtų seniūnijos ir kitos vėliavos.

Klubo pirmininkas Gintautas Tamulaitis visus pasveikino Vasario 16-osios proga, priminė jos prasmę ir reikšmę Lietuvai. Lietuvos Respublikos Kovo 11-osios Akto signataras Leonas Milčius uždegė parko centrinėje dalyje aukurą, simbolizuojantį Laisvės liepsną. Vykstant Rusijos invazijai į Ukrainą, aukure skaidriai deganti, į viršų kylanti liepsna – tai laisvės ir taikos šauksmas visam pasauliui. Šventinis

Tautinė juostelė perrišta lentelė prie Prezidento Antano Smetonos ažuoliuko.
Leono Milčiaus nuotr.

Šventės dalyviai prie Karaliaus Mindaugo ir jo šeimos koplytstulpių.
Aurimo Čepulio nuotr.

Leonas Milčius prie jo užkurto aukuro.
Leono Milčiaus nuotr.

aukuras uždegtas pirmą kartą, nes parke pastatytas tik pernai rudenį.

Kai mokiniams buvo išdalinti liktorėliai, visi šventės dalyviai patraukė link Signatarų ažuolų alėjos, kur yra visiems 20-čiai Signatarų pasodinti ažuolai, o prie jų pastatytos informacinės lentelės su Signataro vardu, pavarde, trumpa biografija lietuvių ir anglų kalbomis. Klubo pirmininkas pristatė kiekvieną signatarą, trumpai apibūdino jo veiklą, o mokiniai uždegė ir padėjo liktorėlį šalia ant žemės, o kiekvieno signataro informacinė lentelė buvo perduota tautine juoste. Prie Lietuvos prezidento Antano Smetonos ažuolo signataras Leonas Milčius pats jau tradiciškai papuošė lentelę tautine juoste. Padėjus liktorėlius ir papuošus lenteles, kiekvieno signataro garbei klubo Valdybos narys Gediminas Barvainis dedikavo po Laisvės varpo dūžį.

Vėliau visi šventės dalyviai patraukė link karžygių stogastulpių. 1993 m. vasarą Babtuose buvo suorganizuota tautodailininkų medžio drožėjų darbinė-kūrybinė stovykla, kurios metu buvo išskobti du koplytstulpiai ir 11 Lietuvos kariuomenės karvedžių, kurie vedė savo pulkus į Žalgirio mūšį. Prie kiekvieno karvedžio mokiniai padėjo uždegtą liktorėlį.

Vėliau šventės dalyviai patraukė prie Mindaugo kalvos – pagerbti pirmuosius Lietuvos valdovus: karalių Mindaugą, karalienę Mortą ir jų sūnų, Lietuvos Didįjį kunigaikštį Vaišvilką. Sugrįžome į parko centrinę dalį prie lieps-

nojančio Laisvės aukuro užbaigiamoms kalboms. Čia dalyvius šventės proga pasveikino Kovo 11-osios Akto signataras Leonas Milčius, Kauno rajono savivaldybės tarybos narys Česlovas Paulauskas, Panevėžiuko kaimo bendruomenės tarybos narė ir Panevėžiuko seniūnaitijos Šiaurės seniūnaitė Diana Vaičiūnienė.

Pasidžiaugę švente Babtų seniūnas Gediminas Pupinis, Panevėžiuko kaimo bendruomenės narys Jonas Praškevičius, Babtų Šv. apaštalo Petro ir Povilo bažnyčios klebonas – kun. teol. lic. Žilvinas Zinkevičius išskubėjo į Babtų kultūros centre organizuojamą šventinį koncertą. Šventės akcentus įamžino Aurimas Čepulis nuotraukose, taip pat ir bendrą nuotrauką prie Mindaugo kalvos.

Vien kalbomis sotūs nebūsi, todėl Panevėžiuko kaimo bendruomenė šventės dalyvius pavaišino arbata ir skania sriuba. Vaišindamiesi arbata ir sriuba sustojome prie aukuro ir dainavome Lietuvos patriotines, partizanų dainas, kurias vedė skambindamas gitara klubo narys Kęstutis Binainis.

Išskirtinai dėkojame Babtų seniūnui Gediminui Pupiniui ne tik už pagalbą organizuojant šventę, bet ir už bendrą parko tvarkos palaikymą. Dėkojame ir Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungos ir Kauno rajono bendruomeninių organizacijų sąjungos pirmininkei Eglei Juozapavičienei už bendrą iniciatyvą.

Žalgirio pergalės parko klubo pirmininkas Gintautas Tamulaitis

ATSIŪSTA PAMINĖTI

KNYGOS IŠLEIDIMUI PRIREIKĖ PENKERIŲ METŲ...

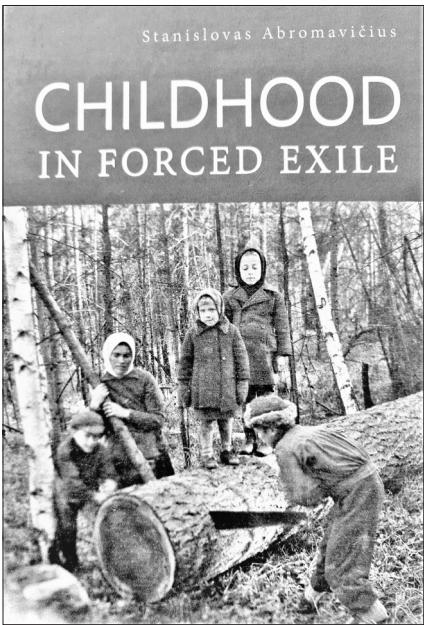
Tik ką iš M. Morkūno spaustuvės Kaune atkeliavo į anglų kalbą išverta patraukli, kokybiškai atspausdinta (techninis redaktorius Rimantas Leitanas) knyga apie tremtį „CHILDHOOD IN FORCED EXILE“ („Vaikystė prievartinėje tremtyje“). Pagal LPKTS (Lietuvos politinių kalinių tremtinių sąjungą) vadovybės sumanymą ji išleista 1000 egz. tiražu, bus platinama plačiam skaitytojų ratui (knygos herojų šeimoms bus įteikiamas nemokamos jos egzempliorius), taip pat nukeliaus į visas Lietuvos Respublikos ambasadas, konsulatus, lietuvių bendruomenes angla-

kalbėse šalyse, lituanistines mokyklėles, bus dovanojamos oficialiems, garbingiems LR Seimo, Vyriausybės, ministerijų svečiams.

Viskas prasidėjo prieš penkerius metus, kai sovietinė propoganda po pasaulį paskleidė melagingas žinias apie

„humanišką“ jų vykdytą pokaryje Lietuvos žmonių tremtį. Gyrėsi, kad tremtiniais ilgoje kelionėje į Sibirą ir kitas atokais Soveitų Sąjungos vietas teikė karštą maistą, vaikams – pieną, net dienpinigius šeimoms mokėjo. Kelionėje pažemintuosius lydėjo medikai. Be to, dauguma išsigandusių žmonių tarsi važiavo savo noru, mat Sibire trūko darbo jėgos, tad buvo proga gerai lietuviams užsidirbti...

Tuometinė LPKTS vadovybė ieškojo galimybių informuoti pasaulio visuomenę apie skleidžiamą melą, kai kurias istorijas, paskelbtas „Tremties vaikų“ serijos knygoje, išversti į anglų kalbą. Sumanyta per JAV leidžiamą laikraštį „Draugas“ kreiptis į ten gyvenančius lietuvius

išversti tekstus. Atsiliepė ir be atlygio sutiko padėti lietuvaitei Rūta Jerašius Guffey, Živilė Kliorytė Vaitkus, vadovavo grupei JAV lietuvių, menotyrininkė, architektūros istorikė, Bostono universiteteo prof. Milda Bakšytė-Richardson su vyru prof. Robertu Richardson.

Milda Bakšytė baigė Bostono universitetą (Masačusetso valstija), dirbo šiame universitete, taip pat Naujosios Anglijos konservatorijoje, Massachusettso technologijos institute, Harvardo universitete. Profesorė moksliniuose renginiuose skaitė paskaitas apie Amerikos ir Lietuvos liaudies meną, architektūrą, dailę, 1992–1993 m. buvo atvykusi ir skaitė paskaitas Lietuvoje. Profesinėje Amerikos spaudoje pirmoji paskelbė originalių straipsnių apie lietuvių liaudies meno raidą po II pasaulinio karo.

Ji su vyru Robertu Richardson, kuris yra išeivis iš Škotijos, gyvena Bostone, ilgus metus abu profesoriavo, dirbo mokslinį darbą. Robertas – filologas, slavistas.

Nuo bendro darbo pradžios LPKTS su Milda Bakšyte Richardson jungia nuoširdi draugystė. Sužinojau apie jos gyvenimą ir atsiradimą emigracijoje, padėjau išsiaiškinti

kai kuriuos giminės istorijos epizodus.

Mildos senelis Viktoras Bakšys (1890–1976) buvo kilęs iš Kybartų. Močiutė Konstancija Podolskytė-Bakšienė (1893–1978) – iš Virbalio, vyskupo Vincento Podolskio (1904–1960) sesuo. Kadangi senelis Viktoras ir Konstancija išvyko gyventi į Montevidėjų (Urugvajus), mažąjį sūnelį irgi Viktorą Bakšį (1916–2001, Mildos tėvelį) paliko laikinai gyventi pas senelius Juozą ir Oną Podolskius, šioje šeimoje jis ir užaugo. Emigracijoje Viktoras ir Konstancija Bakšiai susilaukė dar trijų vaikų.

Suaugęs Viktoras Bakšys vedė kybartiškę Sofiją Kuzmickaitę, tačiau prasi-dėjo Lietuvos okupacijos, šeima pasitraukė į Vokietiją. Milda gimė 1947 m. Iphofene, Vokietijoje, perkeltųjų asmenų stovykloje. Ją pakrikštijo į Vakarus pasitraukęs dėdė vyskupas Vincentas Podolskis. Jų keliai išsiskyrė, tačiau kartą jis aplankė Bakšius Bostone ir padovanojo Mildai rožančių...

Vincentas Podolskis sep-

Vyskupas Vincentas Podolskis

tintas – jauniausias vaikas šeimoje. Tėvai buvo pasiturintys ūkininkai. Vaikus jie gražiai išauklėjo ir išmokino. Du sūnūs išėjo į kunigus. Vienas tapo gimnazijos mokytoju. Kitas ilgus metus valdė gimtąjį miestą burmistro

„DIRVAI“ AUKOJO:

V. Stankus,	
Euclid, OH	45
A. Sutkus,	
Beverly Shores, IN.....	45
N. Raila,	
Langley, WA.....	35
V. Adams,	
Cranston, RI	20

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

pareigose. Vincentas mokėsi Kybartų gimnazijoje, Romos Gregorijaus universitete studijavo filosofiją, apgynė teologijos daktaro laipsnį Fribūro universitete. 1927 m. įšventintas kunigu. 1932–1939 ir 1941–1944 m. Vilkaviškio kunigų seminarijoje dėstė Šv. Raštą. 1938 m. rugsėjo 20 d. VDU Teologijos-filosofijos fakultete apgynė habilitaciją ir buvo paskirtas Naujojo Testamento katedros vedėju docentu. Šias pareigas ėjo iki sovietų atėjimo. 1940 m. liepos 18 d. paskirtas titulinio Larandos vyskupu, konsekruotas 1940 m. rugpjūčio 4 d. 1940–1947 m. Vilkaviškio vyskupijos vyskupas augziliaras, nuo 1948 m. – vyskupas koadjutorius. 1944 m. pasitraukė į Vakarus, atsidūrė Bavarijos vienuolyne, vėliau išvyko į Romą. Buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos atkūrimo tremtyje vadovas ir jos Centro valdybos pirmininkas. Vyskupas Vincentas Podolskis netikėtai mirė 1960 m. gegužės 6 d. Ganytojo palaikai ilsisi Italijoje, Romos miesto kapuose...

Šioje knygoje aprašyta 50 tremtinių šeimų istorijos, dauguma jų iš „Tremties vaikų“ knygų. Labai norėtusi, kad šią knygą perskaitytų svetur gyvenantys lietuvačiai, kuriems skaityti anglų kalba jau lengviau...

Stanislovas Abromavičius

Viešnia iš JAV prof. Milda Richardson ir rašytojas Stanislovas Abromavičius.

Autoriaus nuotr.

LIETUVOS MUZIEJUOSE PERNAI APSILANKĖ BEVEIK 5 MLN. LANKYTOJŲ

2022 metais Lietuvos muziejuose apsilankė 4 mln. 968 tūkst. 334 lankytojai.

Tai net 56 proc. daugiau nei 2021-aisiais (3 mln. 186 tūkst. 401 lankytojas). Šį skaičių

sudaro pavieniai ir organizuoti lankytojai, fondų lankytojai, edukacinių užsiėmimų bei muziejaus organizuojamų renginių lankytojai ir dalyviai.

Tokia informacija gauta Kultūros ministerijai apibendrinus į Muziejų veiklos statistinių rodiklių sistemą suvestus duomenis. Šių metų pradžioje statistinės ataskaitas pateikė 4 nacionaliniai, 16 respublikinių, 54 savivaldybių, 25 žinybiniai, 11 privačių muziejų.

Iš Kultūros ministe-

rijos pavaldžių nacionalinių ir respublikinių muziejų daugiausiai lankytojų apsilankė Lietuvos jūrų muziejuje (614 tūkst. 728 lankytojai), kitų ministerijų pavaldumo respublikinių muziejų – Vytauto Didžiojo karo muziejuje (92 tūkst. 193 lankytojai). Gausiausio lankytojų skaičiaus sulaukęs savivaldybės muziejus 2022 m. buvo A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus (68 tūkst. 304 lankytojai). Iš kitų muziejų daugiausiai žmonių apsilankė MO muziejuje – 121 tūkst. 255.

2022 m. muziejai surengė

37 tūkst. 381 edukacinį užsiėmimą, juose apsilankė 638 tūkst. 158 dalyviai – tai 76 proc. daugiau nei 2021-aisiais. Daugiausiai edukacinių užsiėmimų surengė Lietuvos jūrų muziejus (3 tūkst. 660), o daugiausiai edukacinių užsiėmimų dalyvių sulaukė Lietuvos nacionalinis dailės muziejus (42 tūkst. 752).

Pernai atnaujintos 394 muziejų ekspozicijos (2021 m. – 189), surengtos 1 905 parodos (2021 m. – 1 665).

Lietuvos muziejų rinkiniuose 2022-aisiais iš viso saugota beveik 8 mln. vertybių, pernai muziejai įsigijo 140 tūkst. 275 vertybes. **LR KM**

Lietuvos jūrų muziejaus nuotr.

BALTIJOS ŠALIŲ PLAUKIMO ČEMPIONATE
PAGERINTAS PRIEŠ 13 METŲ PASIEKTAS
LIETUVOS MOTERŲ ESTAFETĖS REKORDAS

Kotryna Teterevkova.

D. Kibirkščio/LPF nuotr.

Beveik 70-ies Lietuvos sportininkų rinktinė sėkmingai užbaigė pasirodymą Baltijos šalių plaukimo čempionate. Susumavus abiejų čempionato dienų rezultatus, jaunių ir jaunimo amžiaus grupėse nugalėjo lietuviai, o pagrindinėje varžybų įskaitytoje mūsiškiai nusileido tik gausiausią delegaciją atsiuntusiai Estijai, rašoma ltuswimming.com.

Lietuviai vakarinėse varžybų dalyse iš viso iškovojo 17 aukso, 12 sidabro ir 9 bronzos apdovanojimus. Jaunių amžiaus grupėje mūsų sportininkai pelnė 17 aukso, 15 sidabro ir 10 bronzos medalių, o tarp vyresnių (jaunimo gr.) besivaržę plaukikai namo sugrįš su 14 aukso, 11 sidabro ir 14 bronzos apdovanojimų.

Kovo 4 d., šeštadienio varžybose moterų 100 m plaukimo laisvuju stiliumi rungtyje Baltijos šalių čempione tapo Smiltė Plytnykaitė. 16-metė Lietuvos plaukikė finišavo per 55,49 sek. ir užtikrintai įveikė visas „A“ finalo dalyves. Bronzos medalį iškovojo trečia finišavusi Amelija Murėnaitė (58,02 sek.).

200 m plaukimo laisvuju stiliumi vyrų finalas baigėsi tvirta Dano Rapšio pergalė. 27-erių panevėžietis nuotolį įveikė per 1 min. 47,03 sek. ir aplenkė antrą finišavusį klaipėdietį Daniil Pancerevą, kuris užfiksavo naują karjeros rekordą (1.48,93 min.).

Iki olimpinio (OQT) 200 m l. stiliumi normatyvo D. Rapšiui pritrūko 0,77 sek. Vasarį Alytuje vykusiose Lietuvos žiemos pirmenybėse jis šią distanciją įveikė greičiau – per 1 min. 46,73 sek.

Moterų 200 m plaukimo krūtine rungtyje niekas neprilygo Kotrynai Teterevkovai. 21-erių vilnietė finišavo per 2 min. 25 sek. ir užtikrintai pelnė aukso medalį.

Šis lietuvis pasirodymas pagal FINA taškų lentelę buvo pats geriausias iš viso čempionato dalyvių (879 FINA taškai). Visgi, to kol kas dar nepakanka olimpiniam normatyvui, kuris šioje rungtyje siekia 2 min. 23,91 sek.

Vyrų 100 m plaukimo krūtine „A“ finale trečią vietą užėmė Adomas Gatulis (1.05,00 min.).

Moterų 100 m plaukimo nugara rungtyje dar vieną aukso medalį Lietuvai iškovojo Patricija Geriksonaitė (1.03,58 min.). Bronžą čia pridėjo Emilija Pociūtė (1.06,25 min.).

Baltijos šalių čempionu vyrų 200 m plaukimo nugara rungtyje tapo Erikas Grigaitis (2.03,74 min.). Jis aplenkė sidabrą iškovojusį Kają Stankevičių (2.04,65 min.).

Moterų 200 m plaukimo peteliške finale trečia finišavo ir bronzą Lietuvos komandą pelnė Radvilė Kerševičiūtė (2.25,90 min.).

Vyrų 100 m plaukimo peteliške „A“ finale arčiausiai prizininkų trejeto buvo ketvirtas finišavęs Nėdas Giedraitis (55,82 sek.). Šeštą vietą čia užėmė 14-metis Tėjus Juška (57,14 sek.), kuris rytinėje varžybų dalyje užfiksavo naują šalies berniukų iki 15 metų rekordą (56,69 sek.) ir iškovojo Baltijos šalių jaunių čempiono titulą. Ankstesnis šalies bendraamžių rekordas priklausė taip pat T. Juškai (57,02 sek.).

Moterų 400 m plaukimo laisvuju stiliumi rungtyje pati greičiausia buvo Stela Švenčionytė (4.29,84 min.).

Stipriausiame vyrų 50 m plaukimo laisvuju stiliumi finale Daniil Pancerevas finišavo antras (23,11 sek.), tik 0,04 sek. nusileidęs Estijos atstovui Daniel Zaitsev. D. Pancerevas sėkmingai pasigerino asmeninį rekordą, kuris

iki šių varžybų buvo 23,36 sek.

Bronzos apdovanojimą Lietuvai pridėjo Agnė Šeilekaitė (32,63 sek.), trečia finišavusi moterų 50 m plaukimo krūtine „A“ finale.

Kompleksinio 200 m plaukimo moterų finale trečią vietą užėmė Ieva Nainytė (2.26,99 min.).

Taip pat trečias, tik 400 m plaukimo kompleksiniu būdu finale, buvo ir Daniil Žučkov (4,48,02 min.). Ryte jis užfiksavo naują asmeninį rekordą (4.46,79 min.).

Baltijos šalių vicečempionu vyrų 50 m plaukimo nugara rungtyje tapo Edvinas Česnakas (26,27 sek.).

Rekordinį plaukimą moterų 4 x 100 m kompleksiniu būdu estafetėje pademonstravo Patricija Geriksonaitė, Kotryna Teterevkova, Radvilė Kerševičiūtė ir Smiltė Plytnykaitė. Lietuvės finišavo pirmos (per 4.12,27 min.) ir 0,03 sek. pagerino nuo pat 2009 metų išsilaikiusį šalies rekordą (ankstesnio pasiekimo autorės – Rugilė Mileišytė, Raminta Dvairiškytė, Aistė Dobrovolskaitė ir Gritė Apanavičiūtė).

Antrą vietą šioje estafetėje užėmė estės (4.14,40 min.), o trečios liko latvės (4.31,39 min.).

Vyrų estafetėje 4 x 100 m laisvuju stiliumi lietuviai Danas Rapšys, Tėjus Juška, Adomas Gatulis ir Edvinas Česnakas užėmė antrą vietą. Mūsiškiai finišavo per 3.24,84 min. ir nusileido Estijos komandai (3.24,08 min.). Tretį atplaukė latviai (3.28,82 min.).

Lietuvos plaukimo federacija primena, kad šis Baltijos šalių čempionatas – pirmos oficialios varžybos Europoje, kur plaukikai jau galėjo vykdyti kvalifikacinius normatyvus į Paryžiaus olimpinės žaidynės. **LRT**

PERGALĖ SU KARČIU PRIESKONIU:
LIETUVOS SALĖS FUTBOLO RINKTINĖ
ĮVEIKĖ BALTARUSIJĄ

Lietuvos vyrų salės futbolo rinktinė nepaisydama raginimų kovo 2 d., ketvirtadienį vakare sužaidė atrankos į pasaulio čempionatą rungtynes su šalimi agresore.

Naujojo rinktinės vyriausiojo trenerio kroatų Mico Martičiaus diriguojama Lietuvos komanda neutralioje arenoje Armėnijoje susitiko su Baltarusijos komanda. Lietuviai triumfavo rezultatu 2:1 (2:1) ir įsirašė pirmąją pergalę atrankos varžybose. Iki šių rungtynių Lietuvos rinktinė buvo patyrusi du pralaimėjimus – abu kartus prieš Portugaliją.

Dvikovoje su baltarusiais lietuviai pirmieji praleido įvartį, tačiau dar nesibaigus pirmajam kėliniui persvėrė rezultatą. 15-ąją minutę pasižymėjo Lukas Sipavičius, o dar po minutės komandą į priekį išvedė Edgaras Baranauskas.

Nepaisant to, kad Baltarusija palaiko Rusijos karą prieš Ukrainą ir pateiktų rekomendacijų, Lietuvos salės futbolo rinktinė kovo 4 d., šeštadienį, sužaidė jau antrąsias rungtynes su šalies agresorės rinktine pasaulio čempionato atrankoje. Lietuvos rinktinė rezulta-

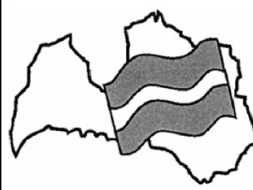
tu 2:2 užbaigė susitikimą su Baltarusijos komanda.

Tiesa, šios lygiosios, kaip skelbia LFF.lt, reiškia, jog lietuviai garantavo sau antrą vietą grupėje ir žaidimą pagrindinio atrankos etapo atkrintamosiose varžybose. Baltarusiai dar gali pavyti lietuvių taškais (tam jiems reikia įveikti portugalus vyksiančiose rungtynėse), tačiau lietuviai turi pranašumą tarpusavio dvikovoje. Atkrintamosiose varžybose lietuviai žais su viena iš kitų komandų, savo grupėje likusių antroje vietoje, bet nepatekusių tiesiai į elitinį atrankos etapą.

Lietuvos futbolo federacija (LFF) buvo kritikuojama dėl sprendimo žaisti rungtynes su Baltarusija, kuri yra Rusijos sąjungininkė kare su Ukraina. LFF aiškino, kad atsisakius žaisti grėstų UEFA sankcijos – pašalinimas iš atrankos.

Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerija Lietuvos sporto šakų federacijoms ir sporto organizacijoms rekomenduoja nedalyvauti tose sporto varžybose, kuriose yra kviečiami ir dalyvauja Rusijos ir Baltarusijos sportininkai. **LRT**

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each
month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.